

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh
poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Richarda Vašečku
k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný
zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
(ČPT 106)

1. V čl. I sa za bod 21 vkladá nový bod 22, ktorý znie:

„22. Za § 47 sa vkladá § 47a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 47a

Krátkodobý trest odňatia slobody

(1) Krátkodobý trest odňatia slobody môže súd uložiť popri treste nespojenom s odňatím slobody alebo popri treste odňatia slobody, ktorého výkon podmiennečne odkladá, ak vzhľadom na osobu páchatel'a alebo okolnosti prípadu má za to, že je potrebné pôsobiť na nápravu páchatel'a krátkodobým výkonom trestu odňatia slobody, alebo ak krátkodobý výkon trestu odňatia slobody považuje za potrebný na dosiahnutie účelu trestu. Krátkodobý trest odňatia slobody môže súd uložiť aj samostatne, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti neustanovuje dolnú hranicu trestnej sadzby.

(2) Krátkodobý trest odňatia slobody súd uloží vo výmere

a) tri mesiace, ak sa má odsúdený podrobiť počas jeho výkonu špecializovanému resocializačnému programu, alebo

b) od dvoch týždňov do štyroch týždňov.

(3) Krátkodobý trest odňatia slobody môže súd uložiť len páchatel'ovi, ktorý v posledných piatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody. Krátkodobý trest odňatia slobody súd neuloží, ak sa má do výkonu trestu odňatia slobody započítať väzba.

(4) Krátkodobý trest odňatia slobody sa vykoná v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia; § 48 a 66 sa nepoužijú.

(5) Dňom výkonu krátkodobého trestu odňatia slobody pokračuje plynutie skúšobnej doby podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody alebo odsúdený začína výkon uloženého trestu nespojeného s odňatím slobody alebo v jeho výkone pokračuje, ak sa jeho výkon začal pred výkonom krátkodobého trestu odňatia slobody.

(6) Vykonaný krátkodobý trest odňatia slobody sa započíta do trestu odňatia slobody, ktorý sa má vykonať pre ten istý skutok. Rovnako sa vykonaný krátkodobý trest odňatia slobody započíta do uloženého súhrnného trestu alebo spoločného trestu.

(7) Ak súd uložil krátkodobý trest odňatia slobody samostatne, dňom jeho výkonu sa na páchatel'a hľadí ako keby nebol odsúdený.“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

***Odôvodnenie:** Zavádza sa právna úprava krátkodobého trestu odňatia slobody v komplexe zmien, ktorých účelom je efektívnejšie pôsobiť na nápravu páchatel'a.*

Aj keď je pravdou, že trest odňatia slobody v krátkej výmere môže súd uložiť už teraz, krátkodobý trest odňatia slobody bude mať iný spôsob výkonu a rovnako tak rozdiel je aj po jeho výkone. Tým, že krátkodobý trest odňatia slobody bude môcť súd uložiť popri alternatívnom treste alebo aj popri podmienечnom odklade trestu odňatia slobody, po jeho výkone odsúdený bude musieť dodržiavať napr. podmienky probačného dohľadu, dodržiavať podmienky skúšobnej doby, vykonať trest verejnoprospešnej práce, plniť uložené povinnosti a obmedzenia atď. Súd bude môcť uložiť krátkodobý trest aj samostatne, ak odsudzuje páchatela za trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti neustanovuje dolnú hranicu trestnej sadzby.

Krátkodobý trest odňatia slobody by mal súd uložiť páchatelovi, na ktorého je vhodné pôsobiť okamžitým výkonom trestu, napr. vzhľadom na trestný čin, ktorého sa dopustil (napr. ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, neoprávnené prechovávanie omamnej látky a pod.), alebo vzhľadom na jeho páchatela, kedy sa nejedná ešte o kriminálne narušeného páchatela, avšak je vhodné, aby sa na neho pôsobilo aj výkonom trestu odňatia slobody, aby si uvedomil, čo mu hrozí pri ďalšom páchaní trestnej činnosti a že je v jeho záujme, aby sa napravil, aby sa už do výkonu trestu opäť nedostal. Preto sa má krátkodobý trest odňatia slobody uložiť iba páchatelovi, ktorý v posledných piatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody.

Aby tento výkon trestu mohol čo najlepšie pôsobiť, sú v odseku 2 vymedzené dva typy krátkodobého trestu, ktoré sú rozlíšené prostredníctvom jeho výmery. Súd teda vo výroku pri ukladaní tohto trestu musí uviesť konkrétne ustanovenie. Buď uloží krátkodobý trest podľa § 47 ods. 2 písm. a) vo výmere 3 mesiacov, počas ktorých odsúdený vo výkone trestu absolvuje špecializovaný resocializačný program zameraný na oblasti rizikového správania odsúdeného alebo uloží krátkodobý trest vo výmere podľa § 47 ods. 2 písm. b) od 2 týždňov do 4 týždňov. V tomto druhom prípade odsúdený neabsolvuje resocializačný program. Výkon trestu však bude odlišný od „tradičného“ trestu odňatia slobody, preto sa oba typy krátkodobého trestu budú vykonávať v Ústavoch výkonu trestu odňatia slobody (ÚVTOS) na to osobitne určených.

Nakoľko špeciálny resocializačný program je naviazaný na presnú trojmesačnú výmeru tohto trestu, rovnako tak aj možnosť prevýchovného pôsobenia v intenzívnom výkone trestu je podľa poznatkov ZVJS dva až štyri týždne, krátkodobý trest odňatia slobody nie je možné uložiť, ak sa má do výkonu trestu odňatia slobody započítať väzba a rovnako nie je možné ani podmienечné prepustenie.

Z psychologického hľadiska je bezodkladný krátkodobý výkon trestu odňatia slobody pre páchatela nedobrovoľným prerušením jeho doterajšieho spôsobu života. Je prerušením stereotypu správania v osobnom aj pracovnom živote, ktorý ho doviedol k nadmernej konzumácii alkoholu resp. nepovolených iných omamných látok a k prekračovaniu stanovených pravidiel spoločnosti. Výkon

trestu odňatia slobody je v tomto prípade pre páchatela vynútenou abstinenciou, obmedzením osobnej slobody ohraničenej priestorom cely, vymedzeným kontaktom s vonkajším sociálnym prostredím, s blízkymi, s rodinou, je aj rizikom narušenia jeho partnerských, rodičovských, pracovných vzťahov a súčasne rizikom straty zamestnania. Prináša so sebou automatickú spoločenskú stigmatizáciu nielen osoby páchatela ale aj jeho rodiny a blízkych. Toto všetko môže byť pre neho bodom zlomu, ktorý potrebuje pre uvedomenie si svojho pádu na dno, z ktorého sa môže odraziť. Môže ho to prinútiť zamyslieť sa nad svojim doterajším životom, nad chybami, ktoré ho doviedli do výkonu trestu odňatia slobody a nad ďalším životným smerovaním. Nasmerovanie na vyhľadanie odbornej pomoci po návrate na slobodu a podpora motivácie pre zmenu predchádzajúceho stereotypu správania páchatela budú jednými zo základných cieľov zaobchádzania počas krátkodobých trestov odňatia slobody. Adaptácia na obmedzenie slobody, akým spôsobom a ako dlho adaptačný proces vo výkone trestu odňatia slobody prebieha, závisí od viacerých faktorov, ale v prvom rade od individuality človeka, od jeho osobnosti, fyzického a psychického stavu, od predchádzajúcich životných skúseností a od funkčnosti sociálneho zázemia a vzťahov. Účinnosť odstrašujúceho efektu krátkodobých trestov je preto v prvom rade závislá od osobnostnej výbavy páchatela. Bude preto nevyhnutné, aby ukladanie krátkodobého trestu súdom nebolo automatické, aby zvažovalo individuálne riziká a potreby páchatela v súvislosti s eliminovaním negatívneho vplyvu na jeho rodinné a pracovné prostredie.

2. V čl. I sa za bod 22 vkladá nový bod 23, ktorý znie:

„23. § 50 znie:

„§ 50

(1) Pri povolení podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určí súd skúšobnú dobu na jeden rok až štyri roky. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

(2) V rámci povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody môže súd páchatelovi uložiť obmedzenia alebo povinnosti.

(3) Skúšobná doba, ktorá už uplynula, sa započítava do skúšobnej doby nanovo určenej pri povolení podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody uloženého za ten istý skutok, alebo do skúšobnej doby určenej pri uložení súhrnného trestu alebo spoločného trestu.

(4) Odsúdený musí počas skúšobnej doby plniť uložené povinnosti a dodržiavať uložené obmedzenia, dodržiavať podmienky probačného dohľadu, musí dodržiavať podmienky výkonu kontroly technickými prostriedkami, nesmie spáchať úmyselný trestný čin, nesmie

spáchať úmyselný priestupok alebo iný obdobný delikt druhovo rovnaký ako trestný čin, za ktorý mu bol povolený podmienený odklad výkonu trestu, alebo spáchať priestupok s použitím násilia alebo hrozby násilia, alebo opakovane spáchať iné úmyselné priestupky, ktoré vzhľadom na ich závažnosť, povahu alebo početnosť nesvedčia o jeho náprave.

(5) Ak odsúdený v skúšobnej dobe spácha úmyselný trestný čin, súd rozhodne, aj v priebehu skúšobnej doby, že trest odňatia slobody vykoná. Ak odsúdený iným spôsobom poruší podmienený odklad výkonu trestu, súd môže rozhodnúť, že trest odňatia slobody sa vykoná, a to aj v priebehu skúšobnej doby, ak odsek 8 neustanovuje inak.

(6) O tom, že odsúdený podmienne odložený trest vykoná, musí súd rozhodnúť bez zbytočného odkladu potom, čo sa dozvedel, že odsúdený svojím konaním dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, najneskôr však do šiestich mesiacov od uplynutia skúšobnej doby, alebo od uplynutia dodatočnej skúšobnej doby podľa odseku 8, ak nerozhodol už v priebehu jej plynutia. Ak súd musí čakať na právoplatnosť rozhodnutia o trestnom čine spáchanom v skúšobnej dobe, rozhodne bez zbytočného odkladu po právoplatnosti tohto rozhodnutia, najneskôr však do šiestich mesiacov od jeho právoplatnosti. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

(7) Ak súd nerozhodne v šesťmesačných lehotách uvedených v odseku 6 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil. Rovnako sa má za to, že sa odsúdený osvedčil, ak súd musel čakať na právoplatnosť rozhodnutia o trestnom čine spáchanom v skúšobnej dobe a rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, v lehote dvoch rokov, ak ide o konanie o prečine a troch rokov, ak ide o konanie o zločine, od uplynutia skúšobnej doby alebo od uplynutia dodatočnej skúšobnej doby podľa odseku 8.

(8) Súd môže vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmienne odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

a) uložiť doteraz neuložené obmedzenia alebo povinnosti,

b) primerane predĺžiť skúšobnú dobu alebo uložiť ďalšiu skúšobnú dobu, a to aj nad hornú hranicu jej trvania podľa odseku 1, najviac však o jeden rok,

c) nariadiť kontrolu uložených obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená, alebo

d) nariadiť výkon časti uloženého trestu odňatia slobody vo výmere podľa § 47a ods. 2.

(9) Ak súd nariadil výkon časti uloženého trestu odňatia podľa odseku 8 písm. d), súčasne uloží ďalšiu skúšobnú dobu podľa odseku 8 písm. b), ak skúšobná doba už uplynula. Po prepustení odsúdeného z výkonu časti trestu pokračuje plynutie skúšobnej doby.

(10) Ak odsúdený dodrжал všetky podmienky podmieneného odkladu výkonu trestu, súd po uplynutí skúšobnej doby rozhodne, že sa podmienne odsúdený osvedčil. Ak súd tak

nerozhodne do šiestich mesiacov od uplynutia skúšobnej doby, alebo od uplynutia dodatočnej skúšobnej doby podľa odseku 8, bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

(11) Ak sa vyslovilo, že sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený, ak tento účinok vznikol aj ohľadom ostatných súbežne uložených trestov.“.

Nasledujúce body sa primerane prečislujú.

Odôvodnenie: V odseku 1 sa skracuje maximálna dĺžka skúšobnej doby na štyri roky. Príliš dlhé skúšobné doby sa v praxi z hľadiska postojov páchatel'a k spáchanej trestnej činnosti a miery úspešnosti reintegrácie páchatel'a do spoločnosti neosvedčili a ukázali sa ako kontraproduktívne k účelu podmieneného odkladu trestu odňatia slobody, ktorým je naviesť páchatel'a k vedeniu riadneho života, dodržiavaniu pravidiel a eliminácie motivácie páchať trestnú činnosť. Takisto dlhá doba medzi spáchaním trestného činu a koncom skúšobnej doby tiež spôsobuje, že sa stráca účel trestu a jeho prevýchovný efekt. Neprimerane dlhá skúšobná doba má dopad na osobný a pracovný život odsúdeného, na jeho rodinu a na možnosti začleniť sa primerane situácii do spoločnosti, čo má opačný efekt než snaha zákonodarcu o prevýchovu páchatel'a.

Zo štatistických údajov vyplýva, že priemerná dĺžka podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody za sledované obdobie predstavovala 21 mesiacov. Medián bol ešte nižší, a to 18 mesiacov. Najčastejšie, v tretine prípadov, sa dĺžka podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určila v kategórii od jedného do dvoch rokov. Väčšina podmienených odkladov dosahuje dĺžku nižšiu než tri roky. Skúšobná doba podmienených odkladov výkonu trestu odňatia slobody vyššia ako 3 roky sa vyskytuje len v približne 5 % prípadov.

V odseku 2 sa výslovne uvádza možnosť súdu pri podmienenom odklade výkonu trestu odňatia slobody uložiť obmedzenia a povinnosti.

V odseku 4 sa odstraňuje zastaraný a nejednotne aplikovaný termín „viedol riadny život“ a v záujme právnej istoty odsúdeného sa jasnejšie definujú podmienky, ktoré musí dodržiavať, aby súd nerozhodol o výkone trestu. Pojem riadny život je veľmi vágny a prax ukázala, že v mnohých prípadoch sú pod tento pojem zahrnuté aj bežné situácie a porušenia právnych predpisov na úseku cestnej dopravy. Nie sú nijak neobvyklé prípady, kedy podmienne odsúdený nespáchal v skúšobnej dobe žiaden trestný čin, riadne pracoval, uhradil škodu, avšak z výpisu evidenčnej karty vodiča bolo zistené, že sa dopustil niekoľkých priestupkov (napr. pár krát nesprávne parkovanie, alebo prekročenie povolenej rýchlosti o 10 km/hod.). Je štandardnou rozhodovacou praxou, že kumulácia drobných priestupkov v priebehu skúšobnej doby je dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení. Ak aj okresný súd rozhodne o osvedčení, prokurátor vždy podá sťažnosť a nadriadený súd rozhodne o

neosvedčení. Každý je samozrejme povinný dodržiavať všetky právne predpisy a nedopúšťať sa žiadneho protiprávneho konania, vrátane dodržiavania predpisov na úseku cestnej premávky, avšak následok takýchto drobných pochybení v podobe nariadenia výkonu trestu odňatia slobody je neúmerne prísny a v rozpore s duchom restoratívnej justície. Podmienečne odsúdení v mnohých prípadoch ani nevedia, že aj takéto ich pochybenia môžu byť príčinou rozhodnutia o ich neosvedčení, ktoré navyš prídá až po uplynutí celej skúšobnej doby, teda s odstupom niekoľkých rokov(!) Takýto výkon trestu nemá žiaden prevýchovný účinok a má negatívne dopady nielen na samotných odsúdených, ale aj na ich rodiny. Preto sa presne vymedzuje, čo podmienečne odsúdený musí dodržiavať a nesmie spáchať. Jasne sa determinuje aj povinnosť týkajúca sa priestupkov, ktorých spáchanie môže byť dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení. Pokiaľ je tak napr. podmienečne odsúdený za ublíženie na zdraví v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniť, priestupok na úseku dopravy môže byť dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení, pretože ide o druhovo rovnaký priestupok ako trestný čin, za ktorý mu bol povolený podmienečný odklad výkonu trestu, a to z dôvodu, že v tomto prípade je priama súvislosť v spáchaní trestného činu a nepoučení sa podmienečne odsúdeného. Pokiaľ je však podmienečne odsúdený napr. za poškodzovanie cudzej veci, spáchanie priestupku na úseku dopravy nebude dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení, avšak akýkoľvek majetkový priestupok ním byť môže.

Páchateľ taktiež nesmie v skúšobnej dobe spáchať priestupok s použitím násillia alebo hrozby násillia alebo opakovane spáchať iné úmyselné priestupky, ktoré vzhľadom na ich závažnosť, povahu alebo početnosť nesvedčia o jeho náprave.

V odsekoch 5 a 6 sa odstraňuje neželaná prax dlhého rozhodovania o neosvedčení sa až po uplynutí celej skúšobnej doby, aj keď dôvod na neosvedčenie zadal odsúdený už skôr. V mnohých takýchto prípadoch sa odsúdení dopustia ďalšieho protiprávneho konania krátko po právoplatnosti rozsudku. Následne u nich však dôjde k zmene v správaní, k prehodnoteniu života, nájdu si prácu, založia rodinu, žijú bežným životom a nedopustia sa ďalšieho trestného činu. Po uplynutí celej skúšobnej doby, ktorá býva spravidla tri až päť rokov, následne súd pristúpi k rozhodovaniu a napriek tomu, že sa odsúdený v priebehu skúšobnej doby napravil a žil už potom riadnym životom, pracoval, staral sa o rodinu, súdy rozhodnú o jeho neosvedčení, pretože v skúšobnej dobe spáchal iný trestný čin. Aj v týchto prípadoch, ak aj okresný súd rozhodne o osvedčení, prokurátor vždy podá sťažnosť a nadriadený súd rozhodne o neosvedčení. Odsúdený tak ide do výkonu trestu odňatia slobody po uplynutí 4 - 5 (aj viac) rokov po tom, čo sa niečoho dopustil, v čase kedy bol riadne zamestnaný, staral sa o rodinu, prípadne splácal hypotéku a pod. Takýto výkon trestu potom na neho nemá žiaden prevýchovný účinok. Práve naopak, pociťuje ho páchatel' aj jeho rodina, ako krivdu a nespravodlivosť. V snahe odstrániť túto neželanú prax s negatívnymi dôsledkami sa zrýchľuje rozhodovanie súdu o neosvedčení, aby súd rozhodoval bez zbytočných odkladov

od momentu kedy sa dozvedel, že odsúdený svojim konaním zadal príčinu na nariadenie výkonu trestu.

Nový odsek 7 zavádza postup v prípade, že súd nerozhodne o výkone odloženého trestu v lehotách uvedených v odseku 6. Rovnako ako v súčasnej právnej úprave, v takom prípade nastáva nevyvrátiteľná právna domnienka, že sa odsúdený osvedčil, pokiaľ odsúdený nemal vinu na nedodržaní predmetných lehôt súdom.

V odsekoch 8 a 9 sa zefektívňujú možnosti pre súd posúdiť individuálne okolnosti, ktoré sú dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení, aby v určitých individuálnych prípadoch nemuselo automaticky rozhodnúť o neosvedčení. Napríklad v prípadoch, kedy by také rozhodnutie bolo pre odsúdeného príliš striktné alebo by malo ťažké dopady na jeho rodinu. Zavádza sa aj možnosť namiesto premeny nariadiť výkon krátkodobého trestu odňatia slobody. Obdobná možnosť sa zavádza aj pri ostatných trestoch nespojených s výkonom trestu odňatia slobody.

V odseku 10 sa ustanovujú podmienky pre rozhodnutie o osvedčení a osvedčení sa zo zákona v prípade, že súd v danej lehote o osvedčení nerozhodne.

3. V čl. I bod 25 znie:

„25. V § 53 odseky 3 a 4 znejú:

„(3) Ak súd ukladá trest domáceho väzenia súčasne ustanoví náhradný trest odňatia slobody vo výmere až na tri roky, pre prípad, že by odsúdený nedodržiaval podmienky výkonu trestu domáceho väzenia, nedodržiaval uložené obmedzenia alebo nesplnil uložené povinnosti, nedodržiaval podmienky probačného dohľadu, maril výkon kontroly technickými prostriedkami. Náhradný trest odňatia slobody nesmie presahovať hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby pri danom trestnom čine.

(4) Odsúdený po dobu výkonu trestu domáceho väzenia je povinný v čase, ktorý určí súd, zdržiavať sa vo svojom obydľí vrátane k nemu prináležiacich vonkajších priestorov a podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami. Odsúdený musí dodržiavať podmienky probačného dohľadu, plniť uložené povinnosti a dodržiavať uložené obmedzenia, musí dodržiavať podmienky výkonu kontroly technickými prostriedkami, nesmie počas doby uloženého trestu domáceho väzenia spáchať úmyselný trestný čin, nesmie spáchať úmyselný priestupok alebo iný obdobný delikt druhovo rovnaký ako trestný čin, za ktorý mu bol uložený trest domáceho väzenia, alebo spáchať priestupok s použitím násilia alebo hrozby násilia, alebo opakovane spáchať iné úmyselné priestupky, ktoré vzhľadom na ich závažnosť, povahu alebo početnosť nesvedčia o jeho náprave.“.

Odôvodnenie: Pri tzv. alternatívnych trestoch sa zavádza v záujme väčšej vymožiteľnosti dodržiavania týchto trestov, sankcia za ich nedodržiavanie, ktorou je tzv. náhradný trest odňatia slobody, obdobne ako je to už v súčasnosti pri peňažnom

treste. Súčasne sa tým pri treste domáceho väzenia odstraňujú nejednoznačné prepočty pri premene trestu domáceho väzenia na nepodmienečný trest odňatia slobody. Súd tak rovno pri ukladaní alternatívneho trestu, povinností a obmedzení, uloží aj náhradný trest odňatia slobody. Tým sa zvyšuje aj právna istota odsúdeného, ktorý bude už pri jeho odsúdení vedieť následok nedodržiavania podmienok alternatívneho trestu.

V odseku 4 sa definujú podmienky, ktoré musí odsúdený dodržiavať, aby súd nerozhodol o výkone náhradného trestu.

4. V čl. I sa za bod 25 vkladajú nové body 26 a 27, ktoré znejú:

„26. V § 53 odsek 6 znie:

„(6) Ak odsúdený spácha úmyselný trestný čin, súd nariadi výkon náhradného trestu, a to aj v priebehu výkonu trestu domáceho väzenia. Ak odsúdený inak poruší podmienky výkonu trestu domáceho väzenia, súd môže nariadiť výkon náhradného trestu odňatia slobody, alebo jeho pomernej časti, a to aj v priebehu výkonu trestu domáceho väzenia.“.

27. § 53 sa dopĺňa odsekmi 7 až 11, ktoré znejú:

„(7) O tom, že odsúdený náhradný trest odňatia slobody vykoná, musí súd rozhodnúť bez zbytočného odkladu potom, čo sa dozvedel, že odsúdený svojím konaním dal príčinu na nariadenie výkonu náhradného trestu odňatia slobody, najneskôr však do troch mesiacov od výkonu uloženého trestu, alebo od uplynutia dodatočnej doby podľa odseku 9, ak nerozhodol už v priebehu výkonu trestu domáceho väzenia. Ak súd musí čakať na právoplatnosť rozhodnutia o trestnom čine spáchanom v priebehu výkonu trestu domáceho väzenia, rozhodne bez zbytočného odkladu po právoplatnosti tohto rozhodnutia, najneskôr však do šiestich mesiacov od jeho právoplatnosti. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

(8) Uplynutím trojmesačných alebo šesťmesačných lehôt uvedených v odseku 7 bez toho, aby odsúdený mal na tom vinu, súd nemôže rozhodnúť o výkone náhradného trestu odňatia slobody. Rovnako súd nemôže rozhodnúť o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ak súd musel čakať na právoplatnosť rozhodnutia o trestnom čine spáchanom v priebehu výkonu trestu domáceho väzenia a rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť bez toho, aby odsúdený mal na tom vinu, v lehote dvoch rokov, ak ide o konanie o prečine a troch rokov, ak ide o konanie o zločine, od uplynutia trestu domáceho väzenia alebo od uplynutia dodatočnej doby podľa odseku 9.

(9) Súd môže vzhľadom na okolnosti prípadu hoci odsúdený svojím konaním dal príčinu na nariadenie náhradného trestu odňatia slobody,

a) určiť dodatočnú dobu na splnenie uloženej povinnosti najviac na tri mesiace, alebo
b) nariadiť výkon časti náhradného trestu odňatia slobody vo výmere podľa § 47a ods. 2.

(10) Ak súd nariadil výkon časti náhradného trestu odňatia slobody podľa odseku 9 písm. b), po prepustení odsúdeného z výkonu časti náhradného trestu odsúdený pokračuje vo výkone trestu domáceho väzenia.

(11) Ak súd nerozhodol o výkone náhradného trestu odňatia slobody podľa odseku 7 alebo odseku 8, má sa za to, že trest domáceho väzenia bol vykonaný dňom uplynutia doby, na ktorú bol uložený.“.”.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: V odseku 6 sa upravuje spôsob nariadenia náhradného trestu odňatia slobody obdobne ako pri podmienечnom odklade výkonu trestu odňatia slobody.

V odseku 9 sa stanovuje možnosť súdu rozhodnúť o dodatočnej dobe najviac tri mesiace na splnenie povinnosti uloženej popri treste domáceho väzenia, hoci odsúdený svojim konaním zadal príčinu na nariadenie náhradného trestu odňatia slobody. Zároveň sa v týchto prípadoch zavádza možnosť, aby súd odsúdenému nariadil výkon časti náhradného trestu odňatia slobody vo výmere podľa § 47a ods. 2.

V odseku 11 sa ustanovuje pravidlo, že ak súd nerozhodne o výkone náhradného trestu v lehote podľa odseku 7 alebo 8, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom uplynutia doby, na ktorú bol uložený.

5. V čl. I sa vypúšťa bod 53.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie skracujúce premlčacie doby z dôvodu ohrozenia práv poškodených a ich neodôvodnenosti.

6. V čl. I sa vypúšťa bod 54.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie skracujúce premlčacie doby z dôvodu ohrozenia práv poškodených a ich neodôvodnenosti.

7. V čl. I sa vypúšťa bod 55.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie skracujúce premlčacie doby z dôvodu ohrozenia práv poškodených a ich neodôvodnenosti.

8. V čl. I sa vypúšťa bod 56.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie, ktoré nanovo upravuje podmienky prerušenia premlčania trestného stíhania ako neodôvodnené.

9. V čl. I bod 63 znie:

„63. V § 125 ods. 1 sa suma „266“ nahrádza sumou „500“.

Odôvodnenie: *Navrhuje sa zrealizovanie výšky malej škody na účely Trestného zákona. Zároveň sa navrhuje zachovať násobky malej škody na určenie väčšej škody, značnej škody a škody veľkého rozsahu.*

10. V čl. II bod 1 znie:

„1. § 1 až 75 vrátane nadpisov znejú:

„§ 1 Predmet zákona

Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené, ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní a výnosy z trestnej činnosti boli odňaté a následok trestného činu odstránený, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

§ 2 Základné zásady trestného konania

- (1) Nikoho nemožno stíhať ako obvineného inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.
- (2) Do základných práv a slobôd osôb v prípadoch dovolených zákonom možno zasahovať len v nevyhnutnej miere na dosiahnutie účelu trestného konania, pričom treba rešpektovať dôstojnosť osôb a ich súkromie.
- (3) Ak tento zákon neustanovuje inak, o zásahoch do základných práv a slobôd v prípravnom konaní podľa tohto zákona rozhoduje sudca pre prípravné konanie; sudca pre prípravné konanie rozhoduje aj v iných prípadoch ustanovených týmto zákonom.
- (4) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.
- (5) Prokurátor zastupuje v trestnom konaní štát. Ak tento zákon, medzinárodná zmluva vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „medzinárodná zmluva“) alebo rozhodnutie medzinárodnej organizácie, ktorým je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak, prokurátor je povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel.
- (6) Ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene. Na obsah petícií zasahujúcich do plnenia týchto povinností súd ani orgány činné v trestnom konaní neprihliadajú.
- (7) Každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (8) Nikoho nemožno trestne stíhať za trestný čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom.
- (9) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.
- (10) Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti

obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

(11) Súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť.

(12) Orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

(13) Orgány činné v trestnom konaní a súd spolupracujú so záujmovými združeniami občanov a využívajú ich výchovné pôsobenie.

(14) Strany sú si v konaní pred súdom rovné.

(15) Trestné stíhanie pred súdom je možné len na základe návrhu alebo obžaloby podanej prokurátorom, ktorý v konaní pred súdom obžalobu alebo návrh zastupuje.

(16) V trestnom konaní pred súdom rozhoduje senát, samosudca alebo sudca pre prípravné konanie. Predseda senátu, samosudca alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujú sami, ak to zákon výslovne ustanovuje.

(17) Trestné veci prejednáva súd verejne. Z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia môže byť verejnosť vylúčená len v prípadoch ustanovených týmto zákonom. Rozsudok musí byť vždy vyhlásený verejne.

(18) Konanie pred súdom je ústne, výnimky ustanovuje tento zákon. Dokazovanie riadi súd, ktorý však výsluch obžalovaného, svedkov, poškodeného a znalcov spravidla ponecháva stranám, najprv tej, ktorá dôkaz navrhla či obstarala.

(19) Pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak, alebo ktorých obsah bol oboznámený spôsobom stanoveným týmto zákonom.

(20) Ak obvinený, jeho zákonný zástupca, podozrivá osoba, poškodený, zúčastnená osoba alebo svedok vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie, má právo na tlmočníka a prekladateľa.

(21) Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné v priebehu celého trestného konania umožniť poškodenému plné uplatnenie jeho práv, o ktorých ho treba riadne, vhodným spôsobom a zrozumiteľne poučiť, a skúmať možnosti využitia mediácie medzi obvineným a poškodeným za účelom odstránenia následku trestného činu. Trestné konanie sa musí viesť s potrebnou ohľaduplnosťou k poškodenému a rodinným príslušníkom obete podľa osobitného zákona. Treba zohľadniť jeho osobnú situáciu a okamžité potreby, vek, pohlavie, prípadné zdravotné postihnutie a jeho vyspelosť a zároveň plne rešpektovať jeho fyzickú, mentálnu a morálnu integritu. Ustanovenia osobitného zákona o právach obetí trestných činov tým nie sú dotknuté.

§ 3 Súčinnosť štátnych orgánov, právnických osôb a fyzických osôb

(1) Štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby a fyzické osoby sú povinné poskytnúť súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní a súdu pri plnení ich úloh, ktoré súvisia s trestným konaním. Policajný zbor poskytuje súčinnosť probačnému a mediačnému úradníkovi pri kontrole dodržiavania obmedzení a povinností. Iným právnickým osobám a fyzickým osobám preukázané vecné náklady s týmto spojené hradí štát, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Na konanie a rozhodovanie sa primerane použijú ustanovenia § 553 ods. 5 a 6; taký návrh môže podať ten, komu vecné náklady vznikli.

(2) Štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby sú povinné bez meškania oznamovať orgánom činným v trestnom konaní skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin a včas vybavovať dožiadania orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

(3) Orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné navzájom si pomáhať pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona. Písomnosti a informácie sa môžu doručovať medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom aj v elektronickej forme.

(4) Ustanoveniami odsekov 1 a 2 nie je dotknutá povinnosť zachovávať utajovanú skutočnosť, obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, poštové tajomstvo alebo telekomunikačné tajomstvo.

(5) Údaje, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva, bankového tajomstva alebo daňového tajomstva, alebo údaje z evidencie zaknihovaných cenných papierov môže požadovať pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní prokurátor a s jeho predchádzajúcim súhlasom aj policajt, v konaní pred súdom predseda senátu.

Spolupráca so záujmovými združeniami občanov a s dôveryhodnou osobou

§ 4

(1) Orgány činné v trestnom konaní a súd v záujme výchovného pôsobenia trestného konania, zamedzenia a predchádzania trestnej činnosti môžu, ak to považujú za vhodné a účelné, spolupracovať aj so záujmovými združeniami občanov.

(2) Záujmovými združeniami občanov na účely tohto zákona sú najmä občianske združenia, odborové organizácie, kolektív spolupracovníkov a štátom uznané cirkvi a náboženské spoločnosti; za záujmové združenia občanov sa nepovažujú politické strany a hnutia.

(3) Dôveryhodnými osobami sú osoby, ktoré sú schopné priaznivo ovplyvňovať správanie obvineného. Dôveryhodnosť osoby posúdi súd a v prípravnom konaní prokurátor.

(4) Záujmové združenia občanov môžu ponúknuť prevzatie záruky za nápravu obvineného, ak sú predpoklady, že obvinený sa jeho pôsobením napraví; v návrhu na prevzatie záruky treba vždy uviesť aj konkrétne spôsoby pôsobenia na obvineného. Súd, ktorému bol podaný taký návrh, môže prejednať vec na hlavnom pojednávaní pred zástupcami záujmového združenia občanov, a ak sa rozhodne záruku prijať, berie na ňu zreteľ pri rozhodovaní o treste. Môže, najmä pokiaľ to Trestný zákon pripúšťa, povoliť podmienený odklad výkonu trestu alebo uložiť taký druh trestu, ktorý nie je spojený s odňatím slobody, alebo môže upustiť od potrestania.

(5) Záujmové združenia občanov majú právo vyslať na prejednanie veci pred okresným súdom alebo krajským súdom zástupcu, ktorý sa na základe rozhodnutia súdu zúčastní

pojednávania, na ktorom podľa tohto zákona oznámi súdu stanovisko záujmového združenia občanov k prejednávanej trestnej veci, k osobe páchatelia trestného činu a k možnostiam jeho nápravy.

§ 5

- (1) Záujmové združenia občanov môžu ponúknuť prevzatie záruky za dovŕšenie nápravy odsúdeného a žiadať o jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody alebo o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti alebo zákazu pobytu; v návrhu na prevzatie záruky treba vždy uviesť aj konkrétne spôsoby pôsobenia na obvineného. Na získanie podkladov na takú žiadosť sa môže informovať o stave prevýchovy odsúdeného.
- (2) Záujmové združenia občanov alebo dôveryhodné osoby môžu tiež navrhnúť, aby väzba obvineného bola nahradená ich zárukou a podávať za odsúdeného žiadosť o milosť alebo žiadosť o zahľadanie odsúdenia.
- (3) Záujmové združenia občanov alebo dôveryhodné osoby, ktoré prevzali záruku za prevýchovu obvineného alebo odsúdeného, majú povinnosť pôsobiť na osobu, za ktorú sa zaručili.

§ 6 Poskytovanie informácií o trestnom konaní

- (1) Orgány činné v trestnom konaní a súd informujú verejnosť o trestnom konaní podľa tohto zákona poskytnutím informácií oznamovacím prostriedkom. Musia však dbať na ochranu utajovaných skutočností, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, daňového tajomstva, poštového tajomstva alebo telekomunikačného tajomstva.
- (2) Pri poskytovaní informácií sú orgány činné v trestnom konaní a súd oprávnení utajiť tie skutočnosti, ktoré by mohli zmariť alebo sťažiť objasnenie a vyšetrovanie trestnej veci. Pritom sú povinní dbať na zásadu prezumpcie neviny. Dbajú aj na to, aby nezverejňovali chránené osobné údaje ani skutočnosti súkromného charakteru, najmä rodinného života, obydlika a korešpondencie, ktoré s trestnou činnosťou priamo nesúvisia. Obzvlášť dbajú na záujmy maloletých, mladistvých a poškodených, ktorých osobné údaje sa nezverejňujú.
- (3) V konaní pred súdom rozsah poskytovaných informácií vyplýva zo zásady verejnosti. V priebehu súdneho konania nemožno účastníkom zakázať zhotovovanie písomných poznámok alebo nákresov, ak sa touto činnosťou nenarušuje priebeh súdneho konania.
- (4) Ak by poskytnutie informácie porušilo alebo ohrozilo záujmy uvedené v odseku 1 alebo 2, orgán činný v trestnom konaní a súd odmietnu poskytnúť požadované informácie.
- (5) Ak orgány činné v trestnom konaní poskytujú informácie z trestného konania orgánom členských štátov Európskej únie, ktoré sú oprávnené podľa svojho vnútroštátneho práva na predchádzanie a odhaľovanie trestnej činnosti, zisťovanie páchatelov trestných činov a na vyšetrovanie trestných činov, vykonávať právomoci a prijímať donucovacie opatrenia v súvislosti s takýmito činmi podľa osobitného predpisu, primerane sa použijú aj odseky 1, 2 a 4.
- (6) Pri trestnom čine spáchanom v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí vzťahujúcom sa na športové podujatie, súd o odsúdení upovedomí správcu informačného systému o bezpečnosti na športových podujatiach podľa osobitného zákona, v rozsahu podľa osobitného zákona.

§ 7 Posudzovanie predbežných otázok

- (1) Orgány činné v trestnom konaní a sudy posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je o takej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), Súdneho dvora Európskej únie alebo iného štátneho orgánu, orgány činné v trestnom konaní a sudy sú takým rozhodnutím viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného.
- (2) Orgány činné v trestnom konaní a sudy nie sú oprávnené samostatne riešiť predbežné otázky týkajúce sa osobného stavu, o ktorých sa rozhoduje v inom súdnom konaní. Ak o takej otázke nebolo ešte rozhodnuté, orgány činné v trestnom konaní a sudy sú povinné počkať na vydanie rozhodnutia.
- (3) Otázky, o ktorých má rozhodnúť Súdny dvor Európskej únie, sa nemôžu posudzovať ako predbežné otázky.

§ 8 Osoby vyňaté z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu

- (1) Pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdov nepodliehajú osoby, ktoré požívajú imunity a výsady podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva.
- (2) Ak vznikne pochybnosť, či je iná osoba vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdov, musia orgány činné v trestnom konaní alebo sudy požiadať o stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“). Ministerstvo spravodlivosti, ak ide o cudzích štátnych príslušníkov, zašle stanovisko po vyjadrení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky.

§ 9 Nepripustnosť trestného stíhania

- (1) Trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené,
 - a) ak je trestné stíhanie premlčané,
 - b) ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas oprávneného orgánu, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný,
 - c) ak ide o osobu, ktorá nie je trestne zodpovedná pre nedostatok veku,
 - d) proti tomu, kto zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho,
 - e) ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo skoršie stíhanie právoplatne zastavené, podmienene zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmieru a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené,
 - f) ak je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a takýto súhlas nebol daný alebo bol vzatý späť, alebo
 - g) ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.
- (2) V trestnom stíhaní sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona nemožno pokračovať a musí byť zastavené, ak Súdna rada Slovenskej republiky vysloví nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre tento trestný čin.

(3) Ak sa týka dôvod uvedený v odseku 1 alebo odseku 2 len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti takeého činu viedlo trestné stíhanie.

(4) V trestnom stíhaní, ktoré bolo zastavené z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. a), sa však pokračuje, ak obvinený vyhlási do troch dní odvtedy, čo mu bolo uznesenie o zastavení trestného stíhania oznámené, že na prejednaní veci trvá. O tom treba obvineného poučiť.

§ 10 Výklad niektorých pojmov

(1) Orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt. Ak ide o veci patriace do pôsobnosti Európskej prokuratúry, prokurátorom sa rozumie aj hlavný európsky prokurátor, európsky prokurátor, európsky delegovaný prokurátor a stála komora, a pôsobnosť generálneho prokurátora vykonáva orgán Európskej prokuratúry ustanovený osobitným predpisom, inak hlavný európsky prokurátor.

(2) Súdnictvo vykonávajú nezávislé a nestranné súdy na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov prostredníctvom sudcu pre prípravné konanie, samosudcu, predsedu senátu, senátu alebo v prípadoch ustanovených zákonom aj vyšším súdnym úradníkom, probačným a mediačným úradníkom a súdnym tajomníkom.

(3) Sudca pre prípravné konanie je sudca súdu prvého stupňa, ktorý je rozvrhom práce príslušného súdu poverený rozhodovať o

a) zásahoch do základných práv a slobôd pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní,

b) sťažnostiach proti rozhodnutiam prokurátora, ak tak ustanovuje tento zákon,

c) v iných prípadoch ustanovených týmto zákonom.

(4) Na účely tohto zákona sa súdom rozumie okresný súd, krajský súd, Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

(5) Krajským súdom sa na účely tohto zákona rozumie aj Špecializovaný trestný súd, ak tento zákon neustanovuje inak; odvolacím súdom je krajský súd a najvyšší súd.

(6) Predsedom senátu sa na účely tohto zákona rozumie aj samosudca, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné.

(7) Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie

a) vyšetrovateľ Policajného zboru,

b) vyšetrovateľ Policajného zboru zaradený na Úrade inšpekčnej služby, ak ide o trestné činy príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c); to platí, aj ak ide o trestné činy colníkov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c),

c) vyšetrovateľ finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,

d) poverený príslušník Policajného zboru,

e) poverený príslušník vojenskej polície v konaní o trestných činoch príslušníkov ozbrojených síl, alebo trestných činoch proti brannosti, proti alternatívnej službe, proti službe v ozbrojených silách,

f) poverený príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže v konaní o trestných činoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe,

g) poverený pracovník finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,

h) veliteľ námornej lode v konaní o trestných činoch spáchaných na tejto lodi.

(8) Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie v rozsahu poverenia úkonov vyšetrovania aj zástupca príslušného orgánu iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ktorý je zaradený do spoločného vyšetrovacieho tímu vytvoreného na základe dohody. Spoločný vyšetrovací tím sa môže zriadiť najmä, ak vyšetrovanie trestného činu vyžaduje vykonať zložité úkony v trestnom konaní aj v inom štáte alebo vyšetrovanie trestného činu uskutočňuje niekoľko štátov, pričom okolnosti prípadu vyžadujú ich koordinovaný a spoločný postup. Vedúci spoločného vyšetrovacieho tímu je vždy zástupca orgánu činného v trestnom konaní Slovenskej republiky; ostatné podmienky činnosti spoločného vyšetrovacieho tímu upraví dohoda o jeho vytvorení. Orgánom oprávneným uzavrieť dohodu o vytvorení spoločného vyšetrovacieho tímu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) po predchádzajúcom prerokovaní s ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“).

(9) Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie aj príslušník Policajného zboru, ktorý nie je vyšetrovateľom Policajného zboru alebo povereným príslušníkom Policajného zboru uvedeným v odseku 7 písm. a), b) a d) v rozsahu určenom všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na vykonávanie rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní.

(10) Subjekt trestného konania je každý, kto má a vykonáva vplyv na priebeh konania a komu tento zákon na uskutočnenie tohto vplyvu priznáva určité procesné práva alebo ukladá povinnosti. V konaní pred súdom je stranou ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor; rovnaké postavenie ako strana majú aj zástupcovia občianskych združení, dôveryhodné osoby, ako aj iné osoby, na ktorých návrh alebo žiadosť sa konanie vedie alebo ktoré podali opravné prostriedky a v konaní proti mladistvému aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ak sa v tomto zákone používa pojem strana, rozumie sa tým v predsúdnom konaní aj subjekt trestného konania, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné.

(11) Ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, obvineným sa rozumie aj obžalovaný a odsúdený.

(12) Po nariadení hlavného pojednávania sa obvinený označuje ako obžalovaný.

(13) Odsúdený je ten, proti ktorému bol vydaný odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť.

(14) Trestné konanie je konanie podľa tohto zákona, trestné stíhanie úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v

trestnom konaní alebo súdu vo veci samej a prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu (ďalej len „dohoda o vine a treste“) alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

(15) Skutkom sa rozumie aj čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ak nie je výslovne ustanovené inak.

(16) Neodkladným úkonom je úkon, ktorého vykonanie vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie.

(17) Neopakovateľným úkonom je úkon, ktorý v ďalšom konaní už nemožno vykonať, ak tento zákon ďalej neustanovuje inak.

(18) Opatrenia sú neformálne ústne alebo písomné rozhodnutia technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy.

(19) Agent je príslušník Policajného zboru alebo príslušník polície iného štátu, ktorý na základe príkazu prokurátora alebo súdu prispieva k odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčovaniu páchatel'ov zločinu, trestných činov uvedených v treťom diele ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona (ďalej len „korupcia“), trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 a 234 Trestného zákona. Pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov korupcie, trestného činu úkladnej vraždy podľa § 144 alebo trestných činov terorizmu môže byť agentom aj iná osoba ako príslušník Policajného zboru ustanovená prokurátorom na návrh policajta alebo príslušníka Policajného zboru povereného ministrom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“).

(20) Informačno-technickými prostriedkami sa na účely tohto zákona rozumejú elektrotechnické, rádiotechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory použité utajovaným spôsobom pri odpočúvaní a zázname prevádzky v elektronických komunikačných sieťach (ďalej len „odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky“) sledovaní osôb, vecí alebo zásielok, vyhotovovaní obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov alebo pri vyhľadávaní, otváraní a skúmaní zásielok, ak sa ich použitím zasahuje do základných ľudských práv a slobôd. Na spracúvanie informácií získaných použitím informačno-technických prostriedkov, ich evidenciu, dokumentáciu, ukladanie a vyradovanie sa vzťahujú osobitné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak. Prevádzkovatelia verejných telefónnych sietí, poskytovatelia elektronických telekomunikačných sietí, poskytovatelia elektronických telekomunikačných služieb, poštový podnik, dopravcovia a iní zasielateľia a ich zamestnanci sú povinní poskytnúť nevyhnutnú súčinnosť pri použití informačno-technických prostriedkov; pritom sa nemôžu dovolávať povinnosti mlčanlivosti podľa osobitných zákonov.

(21) Prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumejú kontrolovaná dodávka, zámena obsahu zásielok, agent, predstieraný prevod, sledovanie osôb a vecí.

(22) Organizáciou na pomoc poškodeným sa na účely tohto zákona rozumie subjekt poskytujúci pomoc obetiam podľa osobitného zákona a mimovládna organizácia zriadená podľa osobitného zákona, ktorá poskytuje bezodplatnú pomoc poškodeným.

(23) Mediáciou sa na účely tohto zákona rozumie mimosúdne riešenie sporu medzi obvineným a poškodeným sprostredkované probačným a mediačným úradníkom, ktorého cieľom je najmä vysporiadanie sa s následkami trestného činu a uzavretie dohody o náhrade škody alebo spôsobe odstránenia následku trestného činu alebo inom odškodnení.

§ 11 Výkon trestného súdnictva

Sústava súdov, ktorá vykonáva súdnictvo v trestných veciach, ustanovuje osobitný zákon.

§ 14

Pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na

- a) trestný čin úkladnej vraždy,
- b) trestný čin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 3 Trestného zákona,
- c) trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 4 Trestného zákona,
- d) trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 3 a 4 Trestného zákona v súbehu s trestnými činmi podľa písmen b), c), e), f), g), h), i), l) alebo m),
- e) trestné činy prijímania úplatku podľa § 328 až 330 Trestného zákona,
- f) trestné činy podplácania podľa § 332 až 334 Trestného zákona,
- g) trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona,
- h) trestný čin volebnej korupcie podľa § 336a Trestného zákona,
- i) trestný čin športovej korupcie podľa § 336b Trestného zákona,
- j) trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a obzvlášť závažné zločiny spáchané zločineckou skupinou,
- k) trestné činy terorizmu,
- l) trestné činy proti majetku podľa štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona alebo trestné činy hospodárske podľa piatej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, ak takýmto trestným činom bola spôsobená škoda alebo získaný prospech dosahujúci najmenej dvadsaťpäťtisícnásobok malej škody podľa Trestného zákona, alebo ak taký čin bol spáchaný v rozsahu dosahujúcom výšku najmenej dvadsaťpäťtisícnásobku malej škody podľa Trestného zákona,
- m) trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie,
- n) trestné činy súvisiace s trestnými činmi uvedenými v písmenách a) až l) alebo m), ak sú splnené podmienky na spoločné konanie,
- o) trestné činy extrémizmu podľa § 140a Trestného zákona,
- p) trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona,

r) trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c a 336d Trestného zákona.

Vecná príslušnosť

§ 15

- (1) Konanie na prvom stupni vykonáva okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (2) Konanie na prvom stupni v obvode Mestského súdu Bratislava I vykonáva Mestský súd Bratislava I, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 16

(1) Na konanie na prvom stupni o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, alebo ak bol skutok spáchaný organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava I pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu Nitra,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

(2) Na konanie na prvom stupni o trestných činoch vojakov podľa § 128 ods. 3 písm. a), b) a d) Trestného zákona a trestných činov vojnovnej zrady, služby v cudzom vojsku a nenastúpenia služby v ozbrojených silách sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava I pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave,
- b) Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Žiline,
- c) Okresný súd Prešov pre obvody Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Prešove.

(3) Súdny uvedený v odseku 2 vykonávajú konanie aj o spolupáchateľovi a účastníkovi trestného činu.

(4) Odsekmi 2 a 3 nie je vylúčená príslušnosť uvedená v § 15 a v odseku 1.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa nevzťahujú na trestné činy, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. Špecializovaný trestný súd vykonáva konanie o trestných činoch patriacich do jeho pôsobnosti v prvom stupni.

§ 17 Miestna príslušnosť

- (1) Konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný.

(2) Ak miesto činu nemožno zistiť alebo bol čin spáchaný v cudzine, vykonáva konanie súd, v ktorého obvode obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava; ak sa nedajú tieto miesta zistiť alebo sú mimo územia Slovenskej republiky, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode čin vyšiel najavo.

Spoločné konanie

§ 18

(1) O všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa môže vykonať spoločné konanie, ak to zjavne nebude brániť ukončeniu veci v primeranej lehote.

(2) Spoločné konanie o trestnom čine, o ktorom by mal konať samosudca, a o trestnom čine, o ktorom by mal konať senát, vykonáva senát.

(3) Ak je osoba, ktorá podlieha pôsobnosti súdov podľa § 16 ods. 2, súčasne stíhaná pre trestný čin, ktorý vecne súvisí s trestným činom, na ktorý sa vzťahuje pôsobnosť súdov podľa § 16 ods. 2, súd podľa § 16 ods. 2 vec prejedná a rozhodne aj o súvisiacom trestnom čine.

(4) Ak je osoba podliehajúca pôsobnosti okresného súdu súčasne stíhaná pre iný trestný čin, ktorý vecne súvisí s trestným činom, na ktorý sa vzťahuje právomoc Špecializovaného trestného súdu, Špecializovaný trestný súd vec prejedná a rozhodne, aj ak ide o súvisiaci trestný čin. Ináč sa ustanovenie odseku 1 v pomere medzi okresným súdom na jednej strane a Špecializovaným trestným súdom na druhej strane nepoužije.

(5) Ustanovenie o spoločnom konaní proti viacerým obvineným sa nepoužije, ak okolnosti prípadu a postoj obvineného umožňujú vykonať len u niektorého z nich konanie o dohode o vine a treste.

§ 19

(1) Spoločné konanie vykonáva okresný súd podľa § 16 ods. 1, ak je príslušný vykonávať konanie aspoň o jednom z trestných činov podľa § 16 ods. 1. Ak však čo i len jeden z trestných činov patrí do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, spoločné konanie vykonáva Špecializovaný trestný súd.

(2) Spoločné konanie vykonáva súd, ktorý je príslušný vykonávať konanie proti páchatelovi zločinu alebo konanie o najťažšom zločine.

§ 20 Príslušnosť niekoľkých súdov

Ak je podľa predchádzajúcich ustanovení daná príslušnosť viacerých súdov, konanie vykonáva ten súd, na ktorom podal prokurátor obžalobu alebo ktorému bola vec postúpená nepríslušným súdom.

§ 21 Vylúčenie a spojenie vecí

(1) Na urýchlenie konania alebo z iných dôležitých dôvodov je možné konanie o niektorom z trestných činov alebo proti niektorému z obvinených vylúčiť zo spoločného konania.

(2) Príslušnosť súdu, ktorý vec vylúčil, sa nemení. Ak však:

- a) okresný súd podľa § 16 ods. 1 vylúči vec, o ktorej by ináč patrilo konať inému okresnému súdu, môže ju postúpiť tomuto súdu,
- b) Špecializovaný trestný súd vylúči vec, o ktorej by ináč patrilo konať okresnému súdu alebo krajskému súdu, môže ju postúpiť tomuto súdu.
- (3) Ak sú podmienky spoločného konania, môže súd spojiť na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci, v ktorých boli podané samostatné obžaloby.

§ 22 Spory o príslušnosť

- (1) Spory o príslušnosť medzi súdmi rozhoduje súd ich najbližšie spoločne nadriadený.
- (2) Najbližšie spoločne nadriadený súd okresného súdu alebo krajského súdu na jednej strane a Špecializovaného trestného súdu na druhej strane je najvyšší súd.

§ 22a Spory o právomoc medzi Európskou prokuratúrou a prokuratúrou

Spory o právomoc medzi Európskou prokuratúrou a prokuratúrou rozhoduje najvyšší súd, ak Európska prokuratúra neuplatnila právo odňať vec prokuratúre podľa osobitného predpisu.

§ 23 Odňatie a prikázanie veci

- (1) Z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.
- (2) Ak súdom uvedeným v odseku 1 je Špecializovaný trestný súd, iným súdom toho istého druhu a stupňa sa rozumie krajský súd podľa osobitného predpisu.
- (3) Návrh strany na odňatie a prikázanie veci nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania, ak podľa súdu návrh neobsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1. Návrh je strana povinná podať bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch na odňatie. O návrhu strany, ktorý je založený na tých istých dôvodoch, pre ktorý už bolo rozhodnuté, alebo ktorý nebol podaný bezodkladne, alebo ktorý nie je odôvodnený, alebo ktorý je odôvodnený len procesným postupom súdu alebo všeobecnou námietkou proti všetkým sudcom daného súdu, sa nekoná.

§ 24 Príslušnosť súdu na úkony pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní

- (1) Úkony pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní vykonáva súd, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe; ak je takých súdov viac, úkony vykonáva súd, v ktorého obvode koná prokurátor, ktorý podal príslušný návrh.
- (2) Vo veciach uvedených v § 16 ods. 1 je na vykonanie úkonov pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní príslušný okresný súd podľa § 16 ods. 1, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe; ak je takých súdov viac, úkony vykonáva súd, v ktorého obvode koná prokurátor, ktorý podal príslušný návrh.

(3) Vo veciach uvedených v § 16 ods. 5 je na vykonávanie úkonov pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní príslušný Špecializovaný trestný súd.

(4) Na vydanie príkazu na sledovanie osôb a vecí podľa § 113 ods. 4, príkazu na vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov podľa § 114, príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 alebo § 116 a príkazu na použitie agenta podľa § 117 je pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní príslušný okresný súd podľa § 16 ods. 1, v ktorého obvode je súd, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe, a Špecializovaný trestný súd, ak ide o veci patriace do jeho pôsobnosti; ak je takých súdov viac, úkony vykonáva súd, v ktorého obvode je činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh. Ak ide o veci podľa § 16 ods. 2, je príslušný okresný súd, ktorý by bol príslušný na konanie o obžalobe.

§ 25 Probačný a mediačný úradník

(1) Probačný a mediačný úradník plní úlohy probácie a mediácie uložené súdom alebo iným príslušným orgánom a iné úlohy ustanovené v tomto zákone alebo v osobitnom zákone. Pri kontrole dodržiavania obmedzení a povinností môže požiadať o súčinnosť Policajný zbor.

(2) Ak probácia neplní účel, ktorý bol rozhodnutím súdu alebo iného príslušného orgánu ustanovený, probačný a mediačný úradník podá súdu podnet na nariadenie výkonu trestu odňatia slobody alebo podá podnet na pokračovanie trestného stíhania proti osobe, u ktorej bolo rozhodnuté o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Ak ide o ochranný dohľad, marenie jeho výkonu oznámi probačný a mediačný úradník príslušnej okresnej prokuratúre.

§ 26 Vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora

(1) Vyšší súdny úradník v trestnom konaní plní úlohy podľa tohto zákona a osobitného zákona. Vyšší súdny úradník môže vydať rozhodnutie alebo vykonávať iné úkony v trestnom konaní, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný zákon.

(2) Súdny tajomník v trestnom konaní plní úlohy podľa tohto zákona a osobitného zákona. Súdny tajomník môže vykonávať úkony v trestnom konaní, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

(3) Asistent prokurátora v trestnom konaní plní úlohy podľa tohto zákona a osobitného zákona. Asistent prokurátora môže vydať rozhodnutie alebo vykonávať iné úkony v trestnom konaní, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

§ 27 Zapisovateľ

Na spísanie zápisnice o úkonoch orgánov činných v trestnom konaní a súdu sa spravidla priberie zapisovateľ, ktorý vopred zložil predpísaný sľub. Ak zapisovateľ nebol pribraný, spíše zápisnicu osoba, ktorá úkon vykonáva. Na účely tohto zákona sa zapisovateľom rozumie aj technický asistent.

Tlmočník a prekladateľ

§ 28

(1) Ak je potrebné pretlmočiť obsah výpovede alebo ak osoba uvedená v § 2 ods. 20 vyhlási, že nerozumie jazyku, v ktorom sa konanie vedie alebo nehovorí týmto jazykom, priberie sa

tlmočník opatrením. Tlmočníkom môže byť výnimočne aj zapisovateľ. Ak obvinený využije svoje právo podľa § 2 ods. 20, pribratý tlmočník pretlmočí na jeho žiadosť aj jeho poradu s obhajcom v priebehu alebo v priamej súvislosti s procesným úkonom, s podaním opravného prostriedku alebo s inými procesnými podaniami.

(2) Tlmočník sa priberie aj vtedy, ak osoba uvedená v § 2 ods. 20 síce vyhlási, že rozumie jazyku, v ktorom sa vedie konanie, avšak orgán, ktorý úkon vykonáva zistí, že jazykové schopnosti tejto osoby nie sú dostatočné k riadnemu uplatneniu jej práv v jazyku, v ktorom sa vedie konanie; o pribratí tlmočníka sa v takomto prípade rozhodne uznesením, proti ktorému je prípustná sťažnosť.

(3) Ak si osoba podľa § 2 ods. 20 zvolí jazyk, na ktorý nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiadny tlmočník alebo vec neznesie odklad a zapísaní tlmočníci sú nedosiahnuteľní, priberie orgán činný v trestnom konaní alebo súd tlmočníka na úradný jazyk štátu, ktorého je táto osoba štátnym občanom, alebo v ktorom má bydlisko a ktorému táto osoba rozumie.

(4) Ak je potrebné preložiť zápisnicu o výpovedi alebo inú písomnosť, priberie sa prekladateľ opatrením. Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa použijú primerane. Obvinenému sa písomne preloží uznesenie o vznesení obvinenia, uznesenie o vzatí obvineného do väzby, obžaloba, dohoda o vine a treste a návrh na jej schválenie, rozsudok, trestný rozkaz, rozhodnutie o odvolaní a rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania; tohto práva sa môže obvinený výslovne vzdať, o čom musí byť poučený, rovnako ako o dôsledkoch vzdania sa tohto práva. Ak sa takéto rozhodnutie týka viacerých obvinených, preloží sa obvinenému len tá časť rozhodnutia, ktorá sa ho týka pokiaľ ju možno oddeliť od ostatných výrokov rozhodnutia a ich odôvodnení. Preklad rozhodnutia a jeho doručenie zabezpečuje orgán, o ktorého rozhodnutie ide.

(5) Na žiadosť obvineného alebo aj bez takej žiadosti rozhodne orgán, pred ktorým sa konanie vedie, že sa obvinenému okrem rozhodnutí uvedených v odseku 4 písomne preloží aj iná písomnosť, ak je to nevyhnutné pre zaručenie spravodlivého procesu, najmä pre riadne uplatnenie práva na obhajobu, a to v rozsahu určenom týmto orgánom. Vo veciach patriacich do pôsobnosti Európskej prokuratúry môžu byť za účelom prekladu a tlmočenia využité prekladateľské služby Európskej únie. Ak orgán, pred ktorým sa konanie vedie, nevyhovie takejto žiadosti obvineného, rozhodne o tom uznesením, proti ktorému môže obvinený podať sťažnosť. Namiesto písomného prekladu podľa prvej vety možno takúto písomnosť alebo jej podstatný obsah pretlmočiť, ak to nemá vplyv na spravodlivosť procesu. Táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici o úkone tak, aby bolo zrejmé, či sa pretlmočila celá písomnosť alebo ktorá jej časť. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije, ak už bola písomnosť alebo jej podstatný obsah obvinenému pretlmočený alebo ak obvinený po poučení prehlási, že preklad takejto písomnosti nepožaduje.

(6) Poškodenému sa písomne preloží rozsudok, trestný rozkaz, rozhodnutie o odvolaní, rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania a upovedomenie o hlavnom pojednávaní. Ak je oznamovateľom podľa § 196 poškodený, na jeho žiadosť sa mu písomne preloží aj písomné potvrdenie o prijatí trestného oznámenia. Preklad rozhodnutia a písomného potvrdenia o prijatí trestného oznámenia a ich doručenie zabezpečuje orgán, o ktorého rozhodnutie ide alebo ktorý prijal trestné oznámenie.

(7) Na žiadosť poškodeného alebo aj bez takej žiadosti rozhodne orgán, pred ktorým sa konanie vedie, že sa poškodenému okrem rozhodnutí uvedených v odseku 6 písomne preloží aj iná písomnosť, ak je to nevyhnutné k riadnemu uplatneniu práv poškodeného v trestnom konaní, a to v rozsahu určenom týmto orgánom. Ak orgán, pred ktorým sa konanie vedie, nevyhovie takejto žiadosti poškodeného, rozhodne o tom uznesením, proti ktorému môže poškodený podať sťažnosť. Namiesto písomného prekladu podľa prvej vety možno takúto písomnosť alebo jej podstatný obsah pretlmočiť, ak to nemá vplyv na spravodlivosť procesu. Táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici o úkone tak, aby bolo zrejmé, či sa pretlmočila celá písomnosť alebo len jej časť a ktorá. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije, ak už boli písomnosť alebo jej podstatný obsah poškodenému pretlmočené alebo ak poškodený po poučení vyhlási, že preklad takejto písomnosti nepožaduje.

(8) Pokiaľ sa na zaručenie spravodlivého procesu nevyžaduje fyzická prítomnosť tlmočníka a nepodarí sa zabezpečiť tlmočníka pre jazyk, ktorému osoba uvedená v § 2 ods. 20 dostatočne rozumie, možno v odôvodnených prípadoch tlmočenie zabezpečiť aj prostredníctvom technických zariadení určených na prenos obrazu a zvuku (ďalej len „videokonferenčné zariadenie“).

(9) Za podmienok uvedených v odseku 1 je osobe, ktorá je zadržaná alebo zatknutá, potrebné preložiť tiež poučenie o jej právach podľa § 34 ods. 6. Ak preklad poučenia nie je k dispozícii, poučenie sa jej pretlmočí; preklad písomného poučenia sa takejto osobe poskytne bez zbytočného odkladu.

§ 29

(1) O ustanovení tlmočníka alebo prekladateľa, o spôsobilosti na túto funkciu a o vylúčení z nej, o práve odoprieť uskutočnenie tlmočnického alebo prekladateľského úkonu, o sľube a pripomenutí povinností pred uskutočnením tlmočnického alebo prekladateľského úkonu, ako aj o náhrade hotových výdavkov a odmene za tlmočnický alebo prekladateľský úkon platia osobitné predpisy.

(2) Výšku náhrady a odmeny tlmočníka a prekladateľa stanoví ten orgán, ktorý tlmočníka alebo prekladateľa pribral, a v konaní pred súdom predseda senátu. Ak tento orgán alebo predseda senátu nesúhlasí s vyúčtovaním náhrady hotových výdavkov a odmeny tlmočníka alebo prekladateľa, rozhodne o ich výške uznesením. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

§ 30 Nezúčastnená osoba a figurant

(1) Na vykonanie úkonu tam, kde to zákon ustanovuje, sa priberie nezúčastnená osoba. Nezúčastnená osoba má právo na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej mzdy alebo iného preukázateľného ušlého príjmu. Nárok zaniká, ak ho nezúčastnená osoba neuplatní do troch dní po svojej prítomnosti na úkone, alebo po tom, čo jej bolo oznámené, že k úkonu nedôjde; na to musí byť nezúčastnená osoba upozornená.

(2) Nezúčastnená osoba je osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo k orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu.

- (3) Na vykonanie rekonštrukcie, rekonštrukcie, vyšetrovacieho pokusu, previerky výpovede na mieste a iných úkonov, ktoré súvisia s obhliadkou, môžu byť pribratí figuranti. Figurant má nárok na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej mzdy alebo iného preukázateľného ušlého príjmu. Nárok zaniká, ak ho figurant neuplatní do troch dní po svojej prítomnosti na úkone, alebo po tom, čo mu bolo oznámené, že k úkonu nedôjde; na to musí byť figurant upozornený.
- (4) Nevyhnutnými výdavkami podľa odsekov 1 a 3 sa rozumie cestovné, stravné a nocľážné.

§ 30a Psychológ

V prípadoch ustanovených týmto zákonom sa na vykonanie úkonu priberie psychológ, ktorý má právo na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej mzdy alebo iného preukázateľného ušlého príjmu; ak bol psychológ pribraný na vykonanie úkonu v čase, za ktorý mu nepatrí náhrada mzdy alebo iný preukázateľný príjem, má právo na odmenu, ktorej výšku ustanoví všeobecne záväzný právny predpis vydaný ministerstvom spravodlivosti. Nárok zaniká, ak ho psychológ neuplatní do troch dní po svojej prítomnosti na úkone alebo po tom, čo mu bolo oznámené, že k úkonu nedôjde; na to musí byť psychológ upozornený.

§ 31

(1) Z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

(2) Sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednávanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

(3) Dôvodom vylúčenia sudcu alebo senátu nie je skoršie rozhodnutie sudcu alebo senátu o obvinenom, spoluobvinenom alebo o iných obvinených, ktorých trestné činy spolu súvisia.

(4) Z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

(5) Námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na vydanie rozhodnutia v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

§ 32

(1) Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie

rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu. Ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 4, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora alebo ak je taká pomocná osoba vylúčená z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 4, alebo ak z dôvodov uvedených v § 31 vznesie námietku zaujatosti takej osoby strana, o vylúčení rozhodne predseda senátu alebo v prípravnom konaní prokurátor, v ktorého veci je taká osoba činná. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť prokurátor, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený prokurátor. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť policajt, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený tento policajt; proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

(2) Ak z dôvodov uvedených v § 31 oznámi svoju zaujatosť zapisovateľ alebo vznesie námietku jeho zaujatosti strana, o vylúčení rozhodne orgán, ktorý ho na spísanie zápisnice o úkone pribral, v konaní pred súdom predseda senátu.

(3) O vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát. Ak tento orgán zároveň oznámi svoju zaujatosť, prvá a druhá veta tohto odseku sa nepoužije a postupuje sa primerane podľa odseku 1, pričom orgán rozhodujúci o vylúčení prihlíadne aj na dôvody vznesené stranou.

(4) Proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 je prípustná sťažnosť, po jej podaní sa vykoná len nariadený úkon trestného konania s výnimkou rozhodovania vo veci samej a úkon, ktorého nevykonanie by mohlo ohroziť účel trestného konania. Ak je výsledkom tohto úkonu uznesenie a proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, má sa za to, že strana podala sťažnosť popri sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3; vziať späť možno len obe sťažnosti spoločne. O sťažnosti proti uzneseniu, ktoré je výsledkom úkonu, sa rozhodne až po rozhodnutí o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odseku 2 alebo 3.

(5) O sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje

- a) bezprostredne nadriadený policajt, ak ide o rozhodnutie policajta,
- b) bezprostredne nadriadený prokurátor, ak ide o rozhodnutie prokurátora,
- c) nadriadený súd v senáte, ak ide o rozhodnutie samosudcu, predsedu senátu, senátu súdu prvého stupňa alebo sudcu pre prípravné konanie, alebo
- d) iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, alebo senátu nadriadeného súdu.

(6) O námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

§ 33 Obvinený

Toho, kto je podozrivý zo spáchania trestného činu, možno považovať za obvineného a použiť proti nemu prostriedky určené týmto zákonom proti obvinenému až vtedy, ak mu bolo vznesené obvinenie.

§ 34 Práva a povinnosti obvineného

(1) Obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať všetky okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. S obhajcom sa však v priebehu svojho výsluchu nemôže radiť o tom, ako odpovedať na položenú otázku. Môže žiadať, aby bol vyslúchaný za účasti svojho obhajcu a aby sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Ak je obvinený zadržaný, vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže s obhajcom hovoriť bez prítomnosti tretej osoby; to neplatí pre telefonický rozhovor obvineného s obhajcom počas výkonu väzby, ktorého podmienky a spôsob výkonu ustanovuje osobitný predpis. Má právo v konaní pred súdom vyslúchať svedkov, ktorých sám navrhol alebo ktorých s jeho súhlasom navrhol obhajca, a klásť svedkom otázky. Obvinený môže uplatňovať svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu.

(2) Obvinený môže už na začiatku konania pred súdom prvého stupňa uplatniť všetky dôkazy, ktoré sú mu známe a ktoré navrhne vykonať. Ak po podaní obžaloby podá obvinený návrh na vykonanie dôkazov pred začatím konania na súde prvého stupňa, súd je povinný takýto návrh bez meškania doručiť prokurátorovi a poškodenému.

(3) Obvinený, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, má nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu; nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu musí obvinený preukázať najneskôr pri rozhodovaní o náhrade trov trestného konania a ak ide o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2, najneskôr do 30 dní po tom, čo mu bolo doručené opatrenie o ustanovení obhajcu.

(4) Na žiadosť obvineného, ktorý bol zadržaný alebo zatknutý, orgán činný v trestnom konaní bezodkladne vyrozumie o tejto skutočnosti rodinného príslušníka alebo inú osobu, ktorú označí a uvedie údaje potrebné na vyrozumienie. Vyrozumenie nevykoná, ak existuje dôvodný predpoklad, že by tým došlo k zmareniu objasnenia a vyšetrenia veci. Ak je zadržanou alebo zatknutou osobou mladistvý, vyrozumie o tejto skutočnosti bez zbytočného odkladu zákonného zástupcu mladistvého, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a ak má mladistvý ustanoveného opatrovníka aj jeho; ak je vyrozumienie zákonného zástupcu mladistvého v rozpore s najlepším záujmom mladistvého, vyrozumie inú vhodnú dospelú osobu. Ak ide o cudzinca, orgán činný v trestnom konaní na žiadosť cudzinca vyrozumie o tejto skutočnosti konzulárny úrad štátu, ktorého je cudzinec občanom alebo na ktorého území má trvalý pobyt; cudzinec má právo komunikovať s týmto konzulárnym úradom. Obvinený, ktorý bol zadržaný alebo zatknutý má právo najviac dvakrát počas obmedzenia osobnej slobody na vlastné náklady komunikovať prostredníctvom telefónneho zariadenia s osobou, ktorú označí, ak tým nedôjde k ohrozeniu účelu trestného konania a je to technicky možné, a to v trvaní najviac 20 minút. Počas telefonického hovoru obvineného, ktorý bol zadržaný alebo zatknutý, je vždy prítomný policajt, ktorý je oprávnený ukončiť hovor, ak je z jeho obsahu zrejmé, že je marený účel trestného konania.

(5) Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie. Poučenie sa obvinenému v prípade potreby primerane vysvetlí. Obvineného, ktorý bol zadržaný alebo zatknutý, je potrebné poučiť aj o práve na naliehavú lekársku pomoc, o práve nazerať do spisov a o maximálnej lehote, počas ktorej môže byť obmedzený na slobode, kým nebude odovzdaný súdu.

(6) Orgán činný v trestnom konaní obvinenému, ktorý bol zadržaný alebo zatknutý, poskytne bez zbytočného odkladu poučenie o jeho právach v písomnej forme; táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici. Obvinený má právo ponechať si toto poučenie u seba po celú dobu obmedzenia osobnej slobody.

(7) Obvinený je povinný na začiatku prvého výsluchu uviesť adresu, na ktorú sa mu majú písomnosti doručovať, vrátane písomností určených do vlastných rúk, ako aj spôsob doručovania s tým, že ak túto adresu alebo spôsob doručovania zmení, musí takú skutočnosť bez meškania oznámiť príslušnému orgánu; o doručovaní a následkoch s tým spojených orgán činný v trestnom konaní alebo súd obvineného poučí.

§ 35 Zákonný zástupca obvineného

(1) Zákonný zástupca obvineného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, je oprávnený obvineného zastupovať, najmä zvoliť mu obhajcu, robiť za neho návrhy, podávať za neho žiadosti a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastniť sa na takých úkonoch, na ktorých sa podľa zákona môže zúčastniť obvinený. V prospech obvineného môže zákonny zástupca tieto práva vykonať aj proti vôli obvineného.

(2) V prípadoch, v ktorých zákonny zástupca obvineného nemôže vykonávať svoje práva uvedené v odseku 1 alebo je nebezpečenstvo z omeškania, v prípravnom konaní môže na výkon týchto práv na návrh prokurátora ustanoviť obvinenému opatrovníka sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predseda senátu aj bez návrhu. Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka je prípustná sťažnosť.

§ 36 Obhajca

(1) Obhajcom môže byť len advokát.

(2) Pri úkonoch trestného konania sa môže dať obhajca zastúpiť advokátskym koncipientom, ak s tým obvinený súhlasí

a) v prípravnom konaní, ak ide o konanie o prečine a zločine s výnimkou obzvlášť závažného zločinu,

b) v konaní pred súdom, ak ide o konanie o prečine.

(3) Obhajcom nemôže byť advokát, ktorý už bol pribratý ako znalec, tlmočník alebo prekladateľ alebo ktorý bol ako svedok prejednávaného skutku. Obhajca nemôže byť vylúčaný ako svedok o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone obhajoby.

(4) Za včasnosť zvolenia obhajcu, ako aj za včasnosť podania žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 zodpovedá obvinený; pri zmene obhajcu nie je zvolenie obhajcu alebo ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania.

(5) Účinky zastupovania obhajcom nastávajú okamihom doručenia splnomocnenia alebo opatrenia o ustanovení obhajcu konajúcemu orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu.

Povinná obhajoba

§ 37

- (1) Po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak
- a) je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave,
 - b) je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená,
 - c) ide o konanie o obzvlášť závažnom zločine,
 - d) ide o konanie proti mladistvému,
 - e) ide o konanie proti ušlému.
- (2) Obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.
- (3) Obvinený musí mať obhajcu aj v konaní o vydanie do cudziny a v konaní, v ktorom sa rozhoduje o uložení ochranného liečenia s výnimkou protialkoholického liečenia alebo protitoxikomanického liečenia.
- (4) Ak ide o prípad podľa odseku 1 písm. c), obvinený sa môže po prvej porade s obhajcom vzdať práva na povinnú obhajobu a to výslovným vyhlásením. Toto vyhlásenie môže vziať späť. Úkony vykonané po výslovnom vyhlásení o vzdaní sa práva na povinnú obhajobu do späťvzatia tohto vyhlásenia sa nemusia opakovať.

§ 38

- (1) Vo vykonávacom konaní, v ktorom súd rozhoduje na verejnom zasadaní, musí mať odsúdený obhajcu, ak
- a) je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená,
 - b) ide o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody mladistvého, ktorý v čase konania verejného zasadania nedovršil osemnásť rok,
 - c) je vo väzbe, alebo
 - d) sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať.
- (2) V konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch musí mať odsúdený obhajcu, ak
- a) ide o prípady uvedené v § 37 ods. 1 písm. a), b) alebo c),
 - b) je mladistvý a v čase konania verejného zasadania o mimoriadnom opravnom prostriedku nedovršil osemnásť rok,
 - c) sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať,
 - d) ide o konanie proti odsúdenému, ktorý zomrel.

(3) Ak ide o prípad podľa § 37 ods. 1 písm. c), obvinený sa môže po prvej porade s obhajcom výslovným vyhlásením vzdať práva na povinnú obhajobu. Toto vyhlásenie môže obvinený vziať späť. Úkony vykonané po výslovnom vyhlásení o vzdaní sa práva na povinnú obhajobu do späťvzatia tohto vyhlásenia sa nemusia opakovať.

§ 39 Zvolený obhajca

(1) Obvinený alebo iná oprávnená osoba zvolí obhajcu tým, že písomne splnomocní obhajobou advokáta.

(2) Ak si obvinený nezvolí obhajcu sám a ak mu ho nezvolí ani jeho zákonný zástupca, môže mu ho zvoliť príbuzný v priamom rade, súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel, druh alebo zúčastnená osoba. Orgány činné v trestnom konaní a súd sú na žiadosť obvineného povinné obvinenému umožniť, aby v určenej lehote požiadal oprávnenú osobu, aby mu zvolila obhajcu vo vlastnom mene. Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné o žiadosti obvineného bez meškania upovedomiť oprávnenú osobu.

(3) Ak je obvinený pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu mu oprávnené osoby zvoliť obhajcu aj proti jeho vôli.

(4) Obvinený alebo oprávnená osoba môžu zvoliť v tej istej veci aj viacerých obhajcov.

(5) Obvinený môže namiesto obhajcu, ktorého si zvolil alebo ktorého mu zvolila oprávnená osoba uvedená v odseku 1, zvoliť iného obhajcu.

§ 40 Ustanovený obhajca

(1) Ak obvinený nemá obhajcu v prípade, v ktorom ho musí mať, určí sa mu lehota na zvolenie obhajcu. Ak v tejto lehote nebude obhajca zvolený, musí mu byť obhajca bez meškania ustanovený. Obhajcu ustanoví a ustanovenie obhajcu zruší v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predseda senátu prostredníctvom programového prostriedku schváleného ministerstvom spravodlivosti.

(2) Obvinenému, ktorý nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby a požiada o ustanovenie obhajcu, je povinný v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predseda senátu ustanoviť obhajcu z advokátov aj v prípade, že neexistujú dôvody povinnej obhajoby. Skutočnosť, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, musí obvinený preukázať.

(3) Ak je obvinených niekoľko, ustanoví sa tým, ktorých záujmy si v trestnom konaní neodporujú, spravidla spoločný obhajca.

(4) Ak dôjde k spojeniu vecí na spoločné konanie a obvinenému sa v každej z týchto vecí ustanovil obhajca podľa odseku 1, predseda senátu v súdnom konaní a sudca pre prípravné konanie v prípravnom konaní zruší ustanovenie tých obhajcov, ktorí boli ustanovení neskôr. Ak došlo k ustanoveniu obhajcov súčasne, zruší sa ustanovenie tých obhajcov, ktorí boli ustanovení v konaní o menej závažnom prečine alebo zločine.

(5) Obvinený si môže namiesto obhajcu, ktorý mu bol ustanovený, sám zvoliť obhajcu podľa § 39. Ustanovenie obhajcu zruší ten, kto obhajcu ustanovil.

(6) Ak sa už v priebehu konania zistí, že obvinený má dostatočné prostriedky, aby uhradil trovy obhajoby alebo ak obvinený nepreukáže nárok na bezplatnú obhajobu v lehote podľa § 34 ods. 3, obhajcu ustanoveného podľa odseku 2 zruší ten, kto ho ustanovil.

§ 41 Prevzatie obhajoby

(1) Ustanovený obhajca je povinný obhajobu bez meškania prevziať.

(2) Ak dôjde k spojeniu vecí podľa § 21 ods.3 na spoločné konanie a rozhodnutie a v jednej z nich je obhajca zvolený podľa § 39 a v inej obhajca ustanovený podľa § 40, ustanovenie obhajcu podľa § 40 zruší v prípravnom konaní na návrh prokurátora alebo policajta sudca pre prípravné konanie, ktorý obhajcu ustanovil, a v súdnom konaní predseda senátu, ktorý vo veci koná.

§ 42 Náhradný obhajca

(1) Ak je dôvodná obava, že by mohol byť v prípravnom konaní zmarený výsluch obvineného, ktorý trvá na prítomnosti obhajcu, hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie pre neprítomnosť zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu, môže byť obvinenému popri zvolenom obhajcovi alebo ustanovenom obhajcovi ustanovený náhradný obhajca.

(2) Náhradný obhajca má rovnaké práva a povinnosti ako zvolený obhajca alebo ustanovený obhajca; na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí ich však môže vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu.

(3) Ustanovenia § 40 a 41 sa na náhradného obhajcu vzťahujú primerane.

§ 43 Oslobodenie od povinnosti obhajovania

(1) Zo závažných dôvodov môže byť ustanovený obhajca na svoju žiadosť alebo žiadosť obvineného oslobodený od povinnosti obhajovania a namiesto neho zvolený alebo ustanovený iný obhajca. Iný obhajca môže byť obvinenému ustanovený aj vtedy, ak si ustanovený obhajca dlhodobo neplní svoje zákonom ustanovené povinnosti.

(2) O oslobodení ustanoveného obhajcu rozhodne predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie.

(3) Skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je však povinný plniť svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

§ 44 Práva a povinnosti obhajcu

(1) Obhajca je povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc, na obhajovanie jeho záujmov účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä starať sa o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho vinu zmierňujú.

(2) Obhajca je oprávnený už v prípravnom konaní robiť v mene obvineného návrhy, podávať v jeho mene žiadosti a opravné prostriedky, nazeráť do spisov a zúčastniť sa podľa ustanovení tohto zákona v konaní pred súdom úkonov, ktorých má právo zúčastniť sa obvinený, a vo vyšetrovaní alebo v skrátenom vyšetrovaní úkonov podľa § 213 ods. 2 až 4.

(3) Ak je obvinený pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže obhajca oprávnenia podľa odseku 2 vykonávať aj proti vôli obvineného.

(4) Ak nebolo splnomocnenie obhajcu pri jeho zvolení alebo ustanovení vymedzené inak, zaniká pri skončení trestného stíhania. Aj keď splnomocnenie takto zaniklo, je obhajca oprávnený podať za obžalovaného ešte žiadosť o milosť a o odklad výkonu trestu.

(5) Obhajca má právo vo všetkých štádiách trestného konania vyžiadať si vopred kópiu alebo rovnopis zápisnice o každom úkone trestného konania. Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné mu vyhovieť; odmietnuť môžu len vtedy, ak to nie je z technických dôvodov možné; po odpadnutí technických prekážok sú povinné žiadosti obhajcu vyhovieť. Náklady spojené s vyhotovením kópie alebo rovnopisu je obhajca povinný štátu uhradiť.

(6) Obhajca je oprávnený na náklady obhajoby zaobstarávať a predkladať dôkazy.

(7) Ak si obvinený zvolil viacerých obhajcov v tej istej veci, povinnosti a práva podľa tohto zákona patria každému z nich. Pri úkonoch podľa tohto zákona stačí prítomnosť len jedného z nich, ak zákon neustanovuje inak.

§ 45

(1) Zúčastnená osoba je osoba, ktorej môže byť, podľa návrhu má byť alebo bola zhabaná vec alebo časť majetku.

(2) Zúčastnená osoba má právo

a) po podaní návrhu na uloženie ochranného opatrenia vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, o ktoré sa návrh podľa tohto zákona opiera,

b) byť prítomná na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí, robiť na nich návrhy, predkladať dôkazy a nazerať do spisov,

c) podávať v prípadoch ustanovených týmto zákonom opravné prostriedky.

(3) Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné zúčastnenú osobu o jej právach poučiť a poskytnúť jej možnosť ich uplatnenia vrátane poučenia o doručovaní a následkoch s tým spojených.

(4) Ak je zúčastnená fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, vykoná jej práva podľa tohto zákona jej zákonný zástupca.

(5) V prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora a v konaní pred súdom predseda senátu ustanoví opatrením zúčastnenej osobe splnomocnenca zo zoznamu advokátov, ak je to potrebné na ochranu jej záujmov. Ak dôvod ustanovenia odpadne, opatrením ho v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora a v konaní pred súdom predseda senátu zruší.

(6) Zúčastnená osoba je povinná pri prvom úkone s ňou uviesť adresu, na ktorú sa jej majú písomnosti doručovať vrátane písomností určených do vlastných rúk, ako aj spôsob doručovania s tým, že ak túto adresu alebo spôsob doručovania zmení, musí takú skutočnosť bez meškania oznámiť príslušnému orgánu; o doručovaní a následkoch s tým spojených orgán činný v trestnom konaní alebo súd zúčastnenú osobu poučí.

Oprávnenia poškodeného a uplatnenie nároku na náhradu škody

§ 46

(1) Poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, napomáhať orgánom činným v trestnom konaní, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Poškodený má právo sa kedykoľvek v priebehu trestného konania informovať o stave trestného konania. Informáciu poskytne orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý vo veci koná; na tento účel sa poškodenému poskytnú potrebné kontaktné údaje. Informácia o stave konania sa neposkytne, ak by poskytnutím takej informácie mohol byť zmarený účel trestného konania.

(2) Poškodený je povinný najneskoršie na začiatku prvého výsluchu uviesť adresu, na ktorú sa mu majú písomnosti doručovať vrátane písomností určených do vlastných rúk, ako aj spôsob doručovania s tým, že ak túto adresu alebo spôsob doručovania zmení, musí takú skutočnosť bez meškania oznámiť príslušnému orgánu; o doručovaní a následkoch s tým spojených orgán činný v trestnom konaní poškodeného poučí.

(3) Poškodený, ktorému bola trestným činom spôsobená škoda, má nárok na náhradu škody. Poškodený je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; poškodený svoj nárok uplatní do skončenia vyšetrovania, alebo najneskôr na prvom hlavnom pojednávaní, na ktorom je vysluchnutý, tak aby bolo možné vykonať objasnenie veci aj vo vzťahu k nároku na náhradu škody. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Ak bola trestným činom spôsobená škoda na finančných prostriedkoch tvoriacich štátny rozpočet, rozpočet Európskej únie, rozpočet spravovaný Európskou úniou, rozpočet verejnoprávnej inštitúcie, rozpočet štátneho fondu, rozpočet vyššieho územného celku, rozpočet obce, nárok na náhradu škody môže uplatňovať subjekt, v ktorého pôsobnosti je správa rozpočtu. Na tento účel sa škodou rozumie aj skrátená, neodvedená alebo nezaplatená daň alebo poistné, neoprávnene vrátená daň z pridanej hodnoty alebo spotrebná daň, nenávratný finančný príspevok, subvencia, dotácia, alebo iné plnenie z uvedeného rozpočtu, a to až do výšky akej neboli rozpočtu vrátené.

(4) Návrh podľa odseku 3 nemožno podať, ak bolo o nároku proti obvinenému už rozhodnuté v civilnom procese alebo inom príslušnom konaní.

(5) Ak poškodený chce uplatniť dôkazy, ktoré sú mu známe, návrh na ich vykonanie musí predložiť v prípravnom konaní prokurátorovi alebo policajtovi a pred súdom prvého stupňa súdu najneskoršie v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní. Ak poškodený návrh na vykonanie dôkazov predloží skôr, súd je povinný takýto návrh bez meškania doručiť prokurátorovi a obvinenému.

(6) Poškodený má právo uplatňovať konkrétne návrhy na účely uzavretia zmieru alebo dohody o náhrade škody; tieto návrhy môže uplatňovať aj prostredníctvom probačného a mediačného úradníka.

(7) Poškodený sa môže výslovným vyhlásením písomne alebo ústne do zápisnice pred orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom vzdať procesných práv, ktoré mu tento zákon ako poškodenému priznáva.

(8) Poškodený, ktorému hrozí nebezpečenstvo v súvislosti s pobytom obvineného alebo odsúdeného na slobode, má právo požiadať o poskytnutie informácie o

a) prepustení alebo úteku obvineného z väzby,

b) prepustení alebo úteku odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody,

c) prerušení výkonu trestu odňatia slobody,

d) prepustení alebo úteku odsúdeného z výkonu ochranného liečenia zo zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti,

e) zmene formy výkonu ochranného liečenia z ústavného liečenia na ambulantné liečenie, alebo

f) prepustení alebo úteku odsúdeného z výkonu detencie.

(9) Bez žiadosti poškodeného orgán činný v trestnom konaní alebo súd poskytne poškodenému informácie podľa odseku 8, ak zistí, že poškodenému hrozí nebezpečenstvo v súvislosti s pobytom obvineného alebo odsúdeného na slobode. Poškodený môže svoje rozhodnutie o práve byť informovaný o skutočnostiach uvedených v odseku 8 zmeniť; na zmenu rozhodnutia poškodeného sa prihliada.

(10) Súd pri uložení obmedzenia podľa § 33a ods. 1 písm. f) alebo g) Trestného zákona informuje poškodeného alebo určenú osobu o možnosti požiadať o vydanie európskeho ochranného príkazu na účely zabezpečenia jej ochrany na území iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

§ 47

(1) Oprávnenie poškodeného nemôže vykonávať ten, kto je v danom trestnom konaní stíhaný ako spoluobvinený.

(2) Ak je v tej istej veci väčší počet poškodených a jednotlivým výkonom ich práv by mohol byť ohrozený účel a rýchly priebeh trestného stíhania a poškodení sa nedohodnú na spoločnom zástupcovi, sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora ustanoví opatrením v prípravnom konaní na výkon týchto práv spoločného zástupcu poškodených, spravidla niektorého z poškodených po jeho predchádzajúcom súhlase. Prokurátor oznámi opatrenie poškodeným, ktorí si už uplatnili nárok na náhradu škody, a opatrenie sa vhodným spôsobom uverejní. Spoločných zástupcov môže byť najviac desať. Spoločný zástupca vykonáva práva poškodených, ktorých zastupuje, vrátane uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní a má rovnaké procesné postavenie ako splnomocnenec; bez písomného súhlasu poškodeného nemožno vziať späť uplatnený nárok na náhradu škody.

(3) Ak je v tej istej veci veľký počet poškodených, spravidla prevyšujúci sto, a jednotlivým výkonom ich práv by mohol byť závažným spôsobom ohrozený účel a rýchly priebeh trestného stíhania, rozhodne v prípravnom konaní na návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) o účasti poškodených v trestnom

konaní najvyšší súd uznesením, ktoré sa doručí navrhovateľovi. Ak návrh nebol zamietnutý, generálny prokurátor zabezpečí, aby bolo uznesenie vhodným spôsobom zverejnené.

(4) K návrhu generálneho prokurátora podľa odseku 3, ktorý musí byť odôvodnený, treba pripojiť dosiaľ získaný celý spisový materiál.

(5) Ak je v tej istej veci väčší počet poškodených a jednotlivým výkonom ich práv by mohol byť ohrozený účel a rýchly priebeh súdneho konania, pričom poškodeným nebol v prípravnom konaní ustanovený spoločný zástupca podľa odseku 2, rozhodne o účasti poškodených v súdnom konaní súd; ak súd považuje za účelné ustanoviť poškodeným, ktorí si uplatnili nárok na náhradu škody, spoločného zástupcu, postupuje primerane podľa odseku 2.

(6) Poškodenému, ktorý uplatňuje nárok na náhradu škody a nemá dostatočné prostriedky, aby uhradil náklady s tým spojené, môže v prípravnom konaní po vznesení obvinenia na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom aj bez návrhu predseda senátu ustanoviť zástupcu z radov advokátov, ak to považuje za potrebné na ochranu záujmov poškodeného; posledná veta odseku 2 platí primerane. Skutočnosť, že nemá dostatočné prostriedky, musí poškodený preukázať.

(7) Ak sa už v priebehu konania zistí, že poškodený má dostatočné prostriedky, aby uhradil náklady spojené s uplatňovaním nároku na náhradu škody v trestnom konaní, zástupcu ustanoveného podľa odseku 6 zruší orgán, ktorý zástupcu ustanovil. Po podaní obžaloby alebo návrhu na dohodu o vine a treste o tom rozhodne predseda senátu.

§ 48

(1) Ak je poškodená osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, vykonáva jej práva podľa tohto zákona jej zákonný zástupca, ktorý môže splnomocniť zastupovaním aj organizáciu na pomoc poškodeným.

(2) V prípadoch, v ktorých zákonný zástupca poškodeného nemôže vykonávať svoje práva uvedené v odseku 1, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanovia na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka z radov advokátov, ktorý koná v rozsahu práv splnomocnenca poškodeného podľa § 54. V prípade trestných činov spáchaných voči blízkej osobe alebo zverenej osobe, ak je poškodeným osoba mladšia ako 18 rokov, upovedomí v prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom súd príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o začatí trestného konania a ustanovení opatrovníka z radov advokátov. Proti uzneseniu o ustanovení opatrovníka a proti uzneseniu, ktorým sudca pre prípravné konanie zamietol návrh prokurátora na ustanovenie opatrovníka, je prípustná sťažnosť.

(3) Ak poškodený, ktorý je fyzickou osobou, alebo štatutárny orgán poškodeného, ktorý je právnickou osobou, nemôže vykonávať práva poškodeného podľa tohto zákona alebo je nebezpečenstvo z omeškania, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanoví na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka. Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka je prípustná sťažnosť.

(4) Ak ide o uplatnenie nároku na náhradu škody, prechádzajú práva, ktoré tento zákon priznáva poškodenému, aj na jeho právneho nástupcu.

§ 48a Právo na sprievod dôverníka

- (1) Poškodený má právo, aby ho na úkonoch trestného konania sprevádzal dôverník.
- (2) Dôverníkom môže byť fyzická osoba spôsobilá na právne úkony, ktorú si poškodený zvolí. Dôverník poskytuje poškodenému potrebnú pomoc, najmä psychickú. Dôverník môže byť zároveň splnomocnencom poškodeného. Dôverníkom nemôže byť osoba, ktorá má v trestnom konaní postavenie sudcu, prokurátora, obvineného, obhajcu, svedka, znalca alebo tlmočníka. O skutočnostiach, o ktorých sa dôverník dozvedel v priebehu trestného konania, je povinný zachovávať mlčanlivosť.
- (3) Dôverník nemôže zasahovať do priebehu úkonu trestného konania.
- (4) Vylúčiť dôverníka z účasti na úkone trestného konania je možné len vtedy, ak by jeho účasť narúšala priebeh úkonu alebo ohrozila vykonanie tohto úkonu. Ak je dôverník vylúčený, poškodenému sa umožní, aby si zvolil iného dôverníka; to neplatí, ak ide o neopakovateľný úkon alebo neodkladný úkon alebo v prípade dokončenia už prebiehajúceho úkonu.

§ 49

Orgán činný v trestnom konaní a súd je povinný poškodeného v trestnom konaní o jeho právach poučiť podľa tohto zákona a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Zaistenie nároku poškodeného

§ 50

(1) Ak si poškodený uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej trestným činom a ak je to vhodné s ohľadom na povahu skutku, možno nárok až do pravdepodobnej výšky škody zaistiť

- a) na majetku obvineného,
- b) na majetkových právach obvineného v právnickej osobe, v ktorej má obvinený majetkovú účasť,
- c) na majetkových právach právnickej osoby, v ktorej obvinený

1. má majetkovú účasť, alebo

2. je štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom iného orgánu, prokuristom, vedúcim organizačnej zložky podniku, ktorý je zapísaný do obchodného registra, alebo vedúcim podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra,

ak je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin, za ktorý je trestne stíhaný obvinený, bol spáchaný v mene alebo v prospech takejto právnickej osoby,

d) na majetkových právach právnickej osoby, v ktorej má priamu alebo nepriamu majetkovú účasť právnická osoba, v ktorej obvinený

1. má majetkovú účasť, alebo

2. je štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom iného orgánu, prokuristom, vedúcim organizačnej zložky podniku, ktorý je zapísaný do obchodného registra, alebo vedúcim podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra,

ak je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin, za ktorý je trestne stíhaný obvinený, bol spáchaný v mene alebo v prospech takejto právnickej osoby, e) na ostatných majetkových právach obvineného.

(2) Pri zaistení nároku poškodeného sa primerane použijú ustanovenia § 95 až 96g. Časti majetku určené na zaistenie nároku sa v uznesení o zaistení opíšu a obvinenému a právnickej osobe uvedenej v odseku 1 sa zakáže s nimi nakladať.

(3) Zaistiť podľa odseku 1 nemožno nárok, ktorý nemožno v trestnom konaní uplatniť. Na zaistenie nároku nemožno použiť veci, ktoré nemožno podľa občianskoprávných predpisov postihnúť výkonom súdneho rozhodnutia, ani pohľadávky obvineného na výplatu odmeny z pracovného pomeru alebo obdobného pomeru, pohľadávky na výplatu výživného a na výplatu dávok z nemocenského poistenia a dávok sociálneho zabezpečenia.

(4) O zaistení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo poškodeného, v prípravnom konaní prokurátor na návrh poškodeného; v prípravnom konaní môže prokurátor nárok zaistiť aj bez návrhu poškodeného, ak si to vyžaduje ochrana jeho záujmov, najmä ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(5) Súd a v prípravnom konaní prokurátor zamietne návrh poškodeného, ak zistí, že návrh nie je dôvodný.

(6) Poškodeného treba o zaistení jeho nároku vždy upovedomiť s upozornením na dôvody, pre ktoré sa zaistenie podľa § 51 ods. 1 zruší.

§ 51

(1) Zaistenie sa zruší,

a) ak zanikne dôvod, pre ktorý bolo o zaistení rozhodnuté,

b) ak bolo trestné stíhanie právoplatne zastavené alebo ak sa skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom, alebo

c) ak uplynuli dva mesiace odo dňa, v ktorom nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo odo dňa, v ktorom nadobudlo právoplatnosť uznesenie, ktorým bola vec postúpená inému orgánu.

(2) Zaistenie treba obmedziť, ak sa ukáže, že nie je potrebné v rozsahu, v akom bolo nariadené. Ak boli zaistením postihnuté veci patriace inej osobe ako obvinenému alebo právnickej osobe uvedenej v § 50 ods. 1, vyjmú sa z predmetného zaistenia.

§ 52

Proti rozhodnutiu podľa § 50 a 51 je prípustná sťažnosť, ktorá má, ak ide o zrušenie zaistenia podľa tohto zákona, jeho obmedzenie alebo vyňatie zo zaistenia, odkladný účinok.

§ 53

(1) Zúčastnená osoba a poškodený sa môžu dať zastupovať splnomocnencom. Splnomocnencom poškodeného môže byť aj poverený zástupca organizácie na pomoc poškodeným.

(2) Splnomocnencom zúčastnenej osoby a poškodeného môže byť len osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony nie je obmedzená; na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí nemôže

byť splnomocnencom ten, kto je naň predvolaný ako svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ.

(3) Splnomocnencom zúčastnenej osoby alebo poškodeného v trestnom konaní, v ktorom sa prejednávajú utajované skutočnosti, môže byť iba advokát alebo osoba, ktorá sa môže oboznamovať s prejednávanou utajovanou skutočnosťou na príslušnom úseku.

§ 54

(1) Splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného je oprávnený robiť za zúčastnenú osobu alebo poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky; je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť zúčastnená osoba alebo poškodený. Splnomocnenec poškodeného má právo uplatňovať konkrétne návrhy na účely uzavretia zmieru alebo dohody s obvineným o náhrade škody; tieto návrhy môže uplatňovať aj prostredníctvom probačného a mediačného úradníka. Splnomocnenec môže za poškodeného uzavrieť zmier alebo dohodu s obvineným o náhrade škody len, ak je na to výslovne splnomocnený.

(2) Ak splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného chce navrhnúť dôkazy, ktoré sú mu známe, musí návrh na ich vykonanie predložiť súdu prvého stupňa najneskoršie v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní. Ak splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného návrh na vykonanie dôkazov predloží písomne súdu, súd je povinný s takýmto návrhom oboznámiť prokurátora a obvineného.

§ 54a

(1) Oznamovateľ je osoba, ktorá podala oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin (ďalej len „trestné oznámenie“). Za oznamovateľa sa nepovažuje osoba, ktorá podala trestné oznámenie o trestnom čine, ktorým nebola poškodená, v čase, kedy sa už začalo prípravné konanie. Oznamovateľom nemôže byť osoba, ktorá má podľa tohto zákona iné procesné postavenie. Týmto ustanovením nie sú dotknuté práva a postavenie osoby ako oznamovateľa podľa osobitného zákona.

(2) Oznamovateľ má okrem iných práv ustanovených týmto zákonom právo robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie a predkladať dôkazy. Ustanovenie § 46 ods. 5 a 7 platí rovnako.

(3) Oznamovateľ, ktorému je poskytovaná ochrana podľa osobitného zákona, má právo, aby ho na úkonoch trestného konania sprevádzal zamestnanec Úradu na ochranu oznamovateľov.

§ 55 Spôsoby vykonávania úkonov trestného konania a odstránenie prieťahov v súdnom konaní

(1) Pri vykonávaní úkonov trestného konania musia orgány činné v trestnom konaní, súd a osoby príslušné vykonávať úkony trestného konania zaobchádzať s osobami zúčastnenými na úkone tak, ako to vyžaduje účel trestného konania; vždy sa musí rešpektovať ich dôstojnosť a ich ústavou zaručené základné práva a slobody.

(2) Úkony vykonávajú orgány činné v trestnom konaní a súd zásadne v čase medzi 7.00 hod. a 20.00 hod. a to v úradných miestnostiach. V odôvodnených prípadoch môžu byť úkony vykonané aj mimo úradných miestností a mimo uvedeného času.

(3) Ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prieťahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prieťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

(4) Ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

(5) O sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak

a) zo strany súdu nedošlo k prieťahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne,

b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

(6) Proti rozhodnutiu podľa odseku 5 sťažnosť nie je prípustná.

(7) Za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom zodpovedá štát podľa osobitného zákona; to neplatí, ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom Európskej prokuratúry.

Dožiadanie

§ 56

(1) Predseda senátu, sudca pre prípravné konanie, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora vykonávajú jednotlivé úkony trestného konania vo svojom obvode spravidla osobne. Mimo svojho obvodu vykonávajú jednotlivé úkony trestného konania dožiadaním okresného súdu, prokurátora alebo policajta, v ktorého obvode má byť úkon vykonaný, alebo prostredníctvom videokonferenčného zariadenia; ak nie je úkon vykonávaný prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, vykonajú ho mimo svojho obvodu osobne, len ak vec nepripúšťa odklad alebo je to na riadne posúdenie veci nevyhnutné.

(2) Najvyšší súd, Špecializovaný trestný súd a krajský súd môžu jednotlivé úkony i vo svojom obvode vykonať dožiadaním okresného súdu, v ktorého obvode má byť úkon vykonaný alebo prostredníctvom videokonferenčného zariadenia; najvyšší súd a Špecializovaný trestný súd to môže urobiť aj dožiadaním krajského súdu.

§ 57

(1) V dožiadaní treba uviesť spisové údaje vrátane skutkových okolností činu, ktorých sa dožiadanie týka, a jeho právnu kvalifikáciu. Ak treba, pripojí dožadujúci orgán spisy a poukáže na tie ich časti, v ktorých sú potrebné údaje uvedené. Dožiadaný orgán je podľa povahy veci a podľa toho, čo pri vykonávaní úkonu vyšlo najavo, oprávnený a povinný

vykonať i ďalšie nevyhnutné úkony, najmä vypočúť ďalšie osoby a objasňovať okolnosti uvedené v dožiadaní, ak to môže prispieť k rýchlemu a správne rozhodnutiu veci.

(2) Úkony trestného konania u dožiadaného súdu vykonáva sudca; má pritom práva a povinnosti predsedu senátu.

(3) Dožiadanie sa vybavuje spravidla do siedmich dní odo dňa jeho doručenia. Ak dožiadanie nemožno vykonať v tejto lehote, dožiadateľ orgán o tom vyrozumie dožadujúci orgán.

§ 58 Zápisnica

(1) O každom úkone trestného konania sa spíše, a to spravidla pri úkone alebo bezprostredne po ňom, zápisnica, ktorá musí obsahovať

a) označenie súdu, prokuratúry alebo iného orgánu vykonávajúceho úkon,

b) miesto, čas a predmet úkonu,

c) meno a priezvisko úradných osôb a ich funkcie, meno a priezvisko, dátum narodenia a bydlisko alebo sídlo osôb, ktoré sa na úkone zúčastnili, a u obvineného, poškodeného alebo svedka aj adresu, ktorú uvedie na účely doručovania,

d) stručné, ale výstižné opísanie priebehu úkonu, z ktorého je zrejmé i zachovanie zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie úkonu, ďalej podstatný obsah rozhodnutí vyhlásených pri úkone, a ak bol pri úkone doručený rovnopis rozhodnutia, osvedčenie o tomto doručení,

e) návrhy strán, poskytnutie poučenia, prípadne vyjadrenie poučených osôb,

f) námietky strán alebo vylúčaných osôb proti obsahu zápisnice.

(2) V slovenskom jazyku sa spíše aj zápisnica o výpovedi osoby, ktorá neovláda slovenský jazyk.

(3) Predseda senátu rozhodne opatrením o tom, či sa o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí vyhotoví zápisnica diktovaním predsedom senátu, rýchlopisným záznamom alebo sa na vyhotovenie zápisnice použije iné vhodné záznamové zariadenie. O vyhotovovaní rýchlopisného záznamu alebo o použití iného vhodného záznamového zariadenia sa prítomní upovedomia.

(4) Ak sa vyhotovuje o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí zápisnica diktovaním predsedom senátu, zapisuje sa podstatný obsah výpovede obžalovaného, svedkov, znalcov a iných osôb. Ak tieto osoby už boli vypočuté spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu, ich výpoveď sa zapíše len v rozsahu odchýlok alebo doplnení k predchádzajúcim výpovediam. Ak výpoveď takej osoby neobsahuje odchýlky a doplnenia k predchádzajúcim výpovediam, v zápisnici sa poznačí len dátum predchádzajúcej výpovede a číslo listov spisu, v ktorom sa nachádza. Ak je to potrebné na posúdenie dôveryhodnosti výpovede, poznamenajú sa v zápisnici aj okolnosti, ktoré výpoveď takejto osoby sprevádzali, najmä jeho nerečové prejavy pri výpovedi, zvýšené prejavy nervozity, prípadne prejavy vplyvu alkoholu či iných omamných látok alebo psychotropných látok. Predseda senátu však môže v takom prípade súčasne nariadiť aj vyhotovenie zvukového záznamu.

(5) Ak sa zápisnica o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí vyhotovuje rýchlopisným záznamom alebo použitím iného vhodného záznamového zariadenia, súčasťou zápisnice sú aj údaje podľa odseku 1 písm. a) až c) a obsah záznamu získaného použitím iného

vhodného záznamového zariadenia tak, aby poskytol prehľad o vykonaných úkonoch a rozhodnutiach. Táto súčasť zápisnice sa vyhotovuje počas vykonávaného úkonu. Rýchlopisný záznam alebo nosič, na ktorom je zachytená kópia záznamu získaného použitím iného vhodného záznamového zariadenia, treba označiť a pripojiť k zápisnici o úkone. Ak sa nosič, na ktorom je zachytená kópia záznamu, uchováva mimo spisu, v zápisnici sa poznačí, kde je uložený.

(6) Ak sa vyhotovuje o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí zápisnica rýchlopisným záznamom alebo použitím iného vhodného záznamového zariadenia, výpovede obžalovaného, svedkov, znalcov a iných osôb sa zaznamenávajú v úplnom znení. Ak to nariadi predseda senátu, rýchlopisný záznam alebo záznam získaný použitím iného vhodného záznamového zariadenia sa bezodkladne prepíše do obyčajného písma a pripojí sa k súčasti zápisnice vyhotovovanej počas vykonávaného úkonu. Ak to nariadi predseda senátu sám alebo na žiadosť strany, vyhotoví sa ďalšia kópia záznamu. Náklady na vyhotovenie kópie záznamu hradí s výnimkou prokurátora ten, kto o kópiu požiadal.

(7) O použití iného vhodného záznamového zariadenia môže v prípravnom konaní rozhodnúť aj policajt alebo prokurátor. V takom prípade sa primerane použijú odseky 3 až 6, vždy sa však vyhotoví prepis do obyčajného písma.

(8) Ustanovenia odsekov 1 až 7 sa nevzťahujú na zápisnicu o úkonoch vykonávaných v rámci probácie a mediácie.

§ 58a Zaznamenávanie úkonov probácie a výsledku mediácie

(1) O úkonoch probácie sa spíše úradný záznam, ktorý obsahuje najmä

a) označenie súdu a probačného a mediačného úradníka, meno a priezvisko, dátum narodenia a bydlisko alebo sídlo osôb, ktoré sa na úkone zúčastnili,

b) miesto a čas úkonu,

c) stručné, ale výstižné opísanie priebehu úkonu, ak je to potrebné,

d) poučenie, ak ide o úkon, pri ktorom je probačný a mediačný úradník povinný poskytnúť poučenie.

(2) O výsledku mediácie sa vyhotovuje záverečná správa, ktorá obsahuje najmä

a) označenie súdu a probačného a mediačného úradníka, meno a priezvisko, dátum narodenia a bydlisko alebo sídlo osôb, ktoré sa na mediácii zúčastnili,

b) miesto a čas vykonanej mediácie,

c) informáciu o poučení účastníkov o podstate a podmienkach mediácie a podmienkach ďalšieho postupu podľa § 216 alebo § 220,

d) informáciu o výsledku mediácie.

(3) Záverečná správa o výsledku mediácie neobsahuje opis priebehu mediácie ani vyjadrenia účastníkov, ktoré boli zákonným podkladom pre dosiahnutie dohody.

§ 59 Podpisovanie zápisnice

(1) Zápisnicu o hlavnom pojednávaní a o verejnom zasadnutí podpisuje predseda senátu a zapisovateľ; iné zápisnice podpíše ten, kto úkon vykonal, a osoba, ktorej sa úkon týka,

zapisovateľ, tlmočník, znalec, prekladateľ, prípadne iná osoba pribratá k úkonu. Ak sa úkon vykonáva prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, osoba, ktorej sa úkon týka, zápisnicu nepodpisuje. Ak má zápisnica o výsluchu viac strán, musí vylúchaná osoba podpísať každú stranu zápisnice alebo autorizovať podľa osobitného predpisu každý samostatný elektronický dokument tvoriaci zápisnicu. Ak vylúchaný alebo iná osoba pribratá k úkonu odmietne zápisnicu podpísať, uvedie sa to do zápisnice s poznamenaním dôvodu odmietnutia.

(2) Zápisnicu v elektronickej podobe osoby podľa odseku 1 autorizujú podľa osobitného predpisu o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci. Ak vylúchaný alebo iná osoba pribratá k úkonu nemôže zápisnicu v elektronickej podobe autorizovať, podpíše zápisnicu v listinnej podobe.

(3) Ak nemôže predseda senátu pre prekážku dlhšieho trvania podpísať zápisnicu o hlavnom pojednávaní alebo o verejnom zasadnutí, podpíše ju iný sudca príslušného súdu. Ak je táto prekážka u iného sudcu, poznamená sa v zápisnici dôvod, prečo zápisnica nebola podpísaná.

(4) Ak osoba, ktorej sa úkon týka, nevie čítať alebo písať, zápisnicu jej prečíta ten, kto úkon vykonal; táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici.

§ 60 Oprava a doplnenie záznamu alebo zápisnice

(1) O oprave, doplnení a námietkach proti záznamu alebo proti zápisnici rozhodne orgán, o ktorého záznam alebo zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť.

(2) Ten, kto viedol pojednávanie alebo vykonanie úkonu v trestnom konaní, môže i po podpise zápisnice nariadiť alebo vykonať opravu písárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností. Oprava sa vykoná tak, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, opravu podpíše ten, kto ju nariadil.

§ 61 Zápisnica o hlasovaní

(1) V zápisnici o hlasovaní sa uvedie okrem všeobecných náležitostí

- a) postup pri jednotlivých hlasovaniach, ich výsledok a výrok rozhodnutia,
- b) mienka odlišná od názoru väčšiny, a to v celom znení i so stručným odôvodnením.

(2) Zápisnicu o hlasovaní podpisujú všetci členovia senátu a zapisovateľ.

(3) Zápisnica o hlasovaní sa zalepí a pripojí k zápisnici o pojednávaní. Ak osobitný predpis neustanovuje inak, otvoríť ju smie len predseda senátu na nadriadenom súde pri rozhodovaní o opravnom prostriedku a predseda senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní, ako aj sudca poverený vyhotovením rozsudku; po nazretí ju opäť zalepí a otvorenie potvrdí svojim podpisom.

(4) Zápisnica o hlasovaní sa nespíše, ak ide o jednoduché rozhodnutia, na ktorých sa senát uzniesol jednomyseľným rozhodnutím a ktorým predchádzala porada iba v pojednávacej sieni bez prerušenia pojednávania; v zápisnici o pojednávaní sa v takom prípade poznamená, že k uzneseniu došlo bez prerušenia pojednávania.

§ 61a Zvukový záznam hlavného pojednávania a verejného zasadnutia

Hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie v rozsahu, v ktorom sa na verejnom zasadnutí vykonáva dokazovanie sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchová na nosiči dát, ktorý je súčasťou

spisu; záznam možno uchovávať aj iným vhodným spôsobom. Ak sa nosič, na ktorom je zachytená kópia záznamu, uchováva mimo spisu, v zápisnici sa poznačí, kde je uložený. Ak nie je možné vyhotoviť zvukový záznam, použije sa na zaznamenanie priebehu hlavného pojednávania a verejného zasadnutia iné vhodné záznamové zariadenie.

§ 61b Vykonávanie výsluchu prostredníctvom videokonferenčného zariadenia

(1) Ak je osoba vyslúchaná prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, upovedomí sa vhodným spôsobom o čase a mieste výsluchu obhajca alebo obvinený, ak nemá obhajcu, a to aspoň päť pracovných dní pred vykonaním výsluchu.

(2) Totožnosť vyslúchanej osoby overí osoba, ktorá je v rovnakom procesnom postavení ako osoba, ktorá výsluch vykoná; ak výsluch vykoná súd, totožnosť môže overiť aj poverený zamestnanec súdu, a ak je vyslúchaná osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe, totožnosť môže overiť aj príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže. Osoba, ktorá overila totožnosť, je počas výsluchu vždy prítomná v mieste, kde sa nachádza vyslúchaná osoba. O overení totožnosti vyslúchanej osoby a vykonaní výsluchu sa vyhotoví záznam, ktorý podpíše vyslúchaná osoba a osoba, ktorá overila totožnosť; záznam je súčasťou zápisnice o výsluchu.

(3) Ak sa vykonáva výsluch agenta alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená, osoba, ktorá overuje totožnosť podľa odseku 2, musí mať oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami príslušného stupňa utajenia.

(4) Osoba, ktorá vykonáva výsluch, poučí vyslúchanú osobu pred začiatkom výsluchu o spôsobe vedenia výsluchu.

(5) Vyslúchaná osoba môže kedykoľvek v priebehu výsluchu vzniesť námietky proti kvalite obrazového alebo zvukového prenosu; táto skutočnosť sa poznamená v zápisnici o výsluchu, pričom nebráni v pokračovaní výsluchu, ak boli odstránené technické problémy s obrazovým a zvukovým prenosom.

§ 62 Podanie

(1) Podanie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. Možno ho urobiť písomne, ústne do zápisnice, telegraficky, telefaxom, elektronickými prostriedkami podpísané s kvalifikovaným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona alebo bez kvalifikovaného elektronického podpisu. Podanie urobené telegraficky, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami bez kvalifikovaného elektronického podpisu treba potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice do troch pracovných dní, inak sa o podaní nekoná.

(2) Ak je nesprávne označené podanie podľa obsahu riadnym alebo mimoriadnym opravným prostriedkom alebo sťažnosťou podľa osobitného zákona, orgán, ktorému bolo doručené, ho bez zbytočných odkladov postúpi príslušnému orgánu, ak nie je sám príslušný na jeho vybavenie.

(3) Ak sa trestné oznámenie podáva ústne, treba oznamovateľa poučiť o zodpovednosti za uvedenie vedome nepravdivých údajov vrátane následkov krivého obvinenia, o možnosti a podmienkach poskytnutia ochrany pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu podľa osobitného predpisu a vypočuť o okolnostiach, za ktorých bol čin spáchaný, o osobných pomeroch toho, na koho sa oznámenie podáva, o dôkazoch a výške škody a iných následkoch, ktoré boli spôsobené trestným činom; ak je oznamovateľ súčasne poškodeným alebo jeho splnomocnencom, musí sa vypočuť aj o tom, či žiada, aby súd rozhodol o jeho

nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Výsluch osoby, ktorá podáva oznámenie, sa má vykonať tak, aby sa získali podklady na ďalšie konanie. Na žiadosť oznamovateľa sa v trestnom oznámení neuvedú údaje o jeho totožnosti. Materiály, ktoré umožňujú zistenie totožnosti takého oznamovateľa, sa ukladajú na prokuratúre. Do spisu sa zakladajú len s jeho súhlasom.

(4) Podanie, ktoré neobsahuje údaje o totožnosti odosielateľa alebo obsahuje nepravdivé údaje o totožnosti odosielateľa sa považuje za anonymné podanie; to platí aj pre trestné oznámenie. Ak z obsahu anonymného podania nevyplýva dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, orgán činný v trestnom konaní nie je povinný anonymné podanie vybavovať; orgán činný v trestnom konaní postúpi takéto anonymné podanie na prešetrenie jeho obsahu inému orgánu, ak z jeho obsahu vyplýva, že ide o vec, ktorá patrí do pôsobnosti iného orgánu. O postupe s anonymným podaním sa vyhotoví záznam.

(5) Ak bola zápisnica o ústnom trestnom oznámení spísaná na súde, pošle ju súd bez odkladu prokurátorovi alebo policajtovi.

(6) Nejasné podanie, z ktorého nie je zrejmé, akej veci sa týka, nezrozumiteľné podanie, ktoré nie je opravným prostriedkom, ako aj podanie obdobného obsahu ako podanie, ktoré už bolo vybavené alebo o ktorom už bolo rozhodnuté, sa nevybavuje, o čom sa osoba podávajúca podanie upovedomí. Ak osoba podávajúca podanie už bola na možnosť nevybavenia podania upozornená, alebo upovedomená o spôsobe vybavenia obdobného podania, urobí sa len záznam do spisu. Ďalšie podanie obdobného obsahu sa založí do spisu.

§ 63 Počítanie lehôt

(1) Lehoty podľa tohto zákona sa počítajú na hodiny, dni, týždne, mesiace a roky.

(2) Lehota určená podľa hodín začína plynúť začatím úkonu.

(3) Do lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty.

(4) Lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojim pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chýba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

(5) Ak pripadne koniec lehoty na deň pracovného pokoja alebo pracovného voľna, pokladá sa za posledný deň lehoty najbližší budúci pracovný deň; to neplatí pre lehotu väzby.

(6) Lehota je zachovaná aj vtedy, ak podanie bolo v lehote

a) podané na pošte a adresované súdu, prokurátorovi alebo policajtovi, u ktorého sa má podať alebo ktorý má vo veci rozhodnúť,

b) urobené na súde alebo u prokurátora, ktorý má vo veci rozhodnúť,

c) urobené príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo príslušníkom v služobnom pomere u jeho nadriadeného alebo služobného úradu,

d) urobené u riaditeľa ústavu, v ktorom je ten, kto urobí podanie, vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, alebo

e) urobené ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde alebo u okresného prokurátora.

§ 64 Navrátenie lehoty

(1) Ak obvinený, jeho obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba zmešká z dôležitých dôvodov lehotu na podanie opravného prostriedku, povolí jej orgán, ktorému patrí rozhodovať o opravnom prostriedku, navrátenie lehoty. O navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky. Ak nebol opravný prostriedok ešte podaný, je potrebné ho so žiadosťou spojiť. Ak ide o odvolanie proti rozsudku, možno odvolanie odôvodniť ešte v lehote ôsmich dní od doručenia uznesenia o povolení navrátenia lehoty.

(2) Ak bol opravný prostriedok už zamietnutý ako omeškaný, zruší orgán pri povolení navrátenia lehoty aj svoje rozhodnutie o zamietnutí opravného prostriedku.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú primerane aj vtedy, ak sa ukáže, že lehota na podanie opravného prostriedku, ktorý bol zamietnutý ako omeškaný, zmeškaná nebola.

§ 65 Doručovanie

(1) Ak nebola písomnosť doručená pri úkone trestného konania, doručí sa spravidla poštou. Ak je adresátom obvinený, alebo poškodený, doručuje sa mu na adresu, ktorú ma evidovanú ako trvalé alebo prechodné bydlisko, ak neuviedol na účel doručovania inú adresu. Ak sa má písomnosť doručiť fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a jej adresa nie je orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu známa, doručuje sa na adresu jej miesta podnikania uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná. Ak je potrebné opakovať úkon alebo odročiť hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie, stačí prítomným osobám, ktoré sa majú na ňom znova zúčastniť, oznámiť nový termín. Obsah oznámenia, ako aj skutočnosť, že tieto osoby nový termín vzali na vedomie, sa poznačí v zápisnici.

(2) V prípade potreby, najmä pri nariadenom predvedení, pri neúspešnosti pokusu doručiť iným spôsobom do vlastných rúk adresátovi zásielku, alebo pri nebezpečenstve, že priesťahom v doručovaní sa pojednávanie zmarí, možno o doručenie požiadať útvar Policajného zboru alebo obec.

(3) Ak nebol adresát zásielky zastihnutý na adrese podľa odseku 1, doručí sa inej dospeléj osobe bývajúcej v tom istom byte alebo v tom istom dome, alebo zamestnanej na tom istom pracovisku, ak je ochotná písomnosť prevziať a jej odovzdanie obstaráť. Ak niet takej osoby, písomnosť sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom vyrozumie, kde a kedy si ju môže vyzdvihnúť. Písomnosť sa považuje za doručenú riadne a včas dňom, keď bola uložená, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

(4) Písomnosť sa považuje za doručenú adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy podľa odseku 1, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.

(5) Ak si adresát vyhradí doručovanie zásielok do poštového priečinka, pošta adresátovi oznámi príchod zásielky, možnosť prevzatia a odbornú lehotu na predpísanom tlačive, ktoré vloží do poštového priečinka. Ak si adresát na základe dohody preberá zásielky na pošte a nemá pridelený poštový priečinok, pošta tieto zásielky neoznamuje. V oboch prípadoch sa dátum príchodu zásielky považuje za dátum uloženia. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

(6) Písomnosti určené osobám požívajúcim výsady a imunity podľa medzinárodného práva alebo osobám v ich bytoch sa predložia Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky,

ktoré zariadi ich doručenie.

(7) Orgány činné v trestnom konaní a súd sú oprávnení vlastnými prostriedkami a na vlastné náklady vykonávať doručovanie.

(8) Orgány činné v trestnom konaní a súd môžu písomnosti doručovať obvinenému, poškodenému a jeho splnomocnencovi, oznamovateľovi, zákonnému zástupcovi, zúčastnenej osobe a jej splnomocnencovi, aj elektronickými prostriedkami autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom.

(9) Obhajcovi, právnickým osobám a orgánom verejnej moci doručujú orgány činné v trestnom konaní a súd písomnosti elektronickými prostriedkami autorizované kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou.

(10) Ak sa doručuje elektronickými prostriedkami, písomnosť sa považuje za doručенú riadne a včas dňom, keď bola uložená do elektronickej schránky adresáta, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

§ 66 Doručovanie do vlastných rúk

(1) Do vlastných rúk sa doručuje

a) obvinenému obžaloba a predvolanie,

b) osobám oprávneným podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok rovnopis takéhoto rozhodnutia,

c) iná písomnosť, ak to sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora z dôležitých dôvodov nariadi.

(2) Zásielky do vlastných rúk doručí pošta len adresátovi alebo ich vydá osobe, ktorá sa preukáže overeným splnomocnením nie starším ako šesť mesiacov alebo splnomocnením vydaným poštou na preberanie takých zásielok za adresáta.

(3) Ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese podľa § 65 ods. 1, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; toto neplatí, ak ide o doručenie obžaloby uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu obvinenému.

(4) Písomnosť sa považuje za riadne a včas doručенú adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy-podľa § 65 ods.1, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel; to neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu obvinenému.

(5) Ak si adresát vyhradí doručovanie zásielok do poštového priedčinku, pošta adresátovi oznámi príchod zásielky, možnosť prevzatia a odbernú lehotu na predpísanom tlačive, ktoré vloží do poštového priedčinku. Ak si adresát na základe dohody preberá zásielky na pošte a nemá pridelený poštový priedčinok, pošta tieto zásielky neoznamuje. V oboch prípadoch sa dátum príchodu považuje za dátum uloženia. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

(6) Ak sa doručuje elektronickými prostriedkami do vlastných rúk, písomnosť sa považuje za

doručenú časom uvedeným na elektronickej doručenke, alebo uplynutím úložnej lehoty troch pracovných dní od uloženia do elektronickej schránky adresáta, podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr a to aj vtedy, keď sa adresát o uložení nedozvedel.

§ 66a Doručovanie elektronickými prostriedkami

(1) Pri doručovaní elektronickými prostriedkami orgán činný v trestnom konaní a súd postupuje podľa osobitného predpisu o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci.

(2) Ak adresát, ktorý je fyzickou osobou, žiada o doručovanie do elektronickej schránky, orgán činný v trestnom konaní alebo súd môže overiť stav elektronickej schránky a ak elektronická schránka nie je aktivovaná na doručovanie, takéto doručovanie môže neumožniť.

(3) U obvineného, poškodeného a jeho splnomocnenca, oznamovateľa, zákonného zástupcu, zúčastnenej osoby a jej splnomocnenca, ktorý žiadajú o doručovanie elektronickými prostriedkami, orgán činný v trestnom konaní alebo súd vždy zistí aj adresu na doručovanie poštou alebo prostredníctvom centrálného úradného doručovania.

§ 67 Odopretie prijatia

(1) Ak odoprie adresát písomnosť prijať, poznačí sa to na doručenke spolu s dátumom a dôvodom odopretia a písomnosť sa vráti.

(2) Ak sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora, ktorý písomnosť odoslal, uzná, že prijatie bolo odopreté bezdôvodne, považuje sa písomnosť za doručenú dňom, keď bolo prijatie odopreté; na tento následok musí doručovateľ adresáta upozorniť.

(3) Ak sa doručuje elektronickými prostriedkami, prijatie zásielky sa považuje za odopreté, ak adresát zásielku neotvoril alebo nepotvrdil jej doručenie, napriek tomu, že sa prihlásil do svojej elektronickej schránky.

§ 68 Doručovanie právnickým osobám

(1) Písomnosti, ktoré sú určené orgánom alebo právnickým osobám sa doručujú elektronickými prostriedkami.

(2) Písomnosť sa považuje za doručenú riadne a včas aj vtedy, ak sa ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, o tom nedozvie.

§ 69 Nazeranie do spisov

(1) Obvinený, obhajca, poškodený, oznamovateľ, ak nie je zároveň poškodeným a zúčastnená osoba, splnomocnenec, ustanovený opatrovník a v konaní pred súdom prokurátor, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora majú právo nazerať do spisov s výnimkou zápisnice o hlasovaní a časti spisu obsahujúcej údaje o totožnosti chráneného svedka, ohrozeného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená, a krycie údaje o totožnosti agenta, robiť si z nich výpisky a poznámky a obstarávať si na svoje trovy kópie spisov a ich častí; také trovy neuhrádza prokurátor, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a asistent prokurátora. Také isté právo má zákonný zástupca obvineného, poškodeného a zúčastnenej osoby, ak tieto osoby sú pozbavené spôsobilosti na právne úkony alebo ich spôsobilosť na právne úkony je obmedzená. Iné osoby tak môžu urobiť so súhlasom predsedu senátu a v prípravnom konaní so súhlasom orgánu činného v trestnom konaní, len ak je to potrebné na uplatnenie ich práv.

(2) V prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní môže právo nazerať do spisu a s ním spojené práva podľa odseku 1 zo závažných dôvodov odmietnuť, najmä ak v spise nemožno urobiť také opatrenia, ktoré by zabránili zmareniu alebo podstatnému sťaženiu dosiahnutia účelu trestného stíhania. Závažnosť dôvodov, z ktorých orgán činný v trestnom konaní toto právo odmietol, na žiadosť osoby, ktorej sa odmietnutie týka, je prokurátor povinný urýchlene preskúmať. Ak právo nahliadať do spisu a s ním spojené ostatné práva uvedené v odseku 1 zo závažných dôvodov odmietol prokurátor, na žiadosť osoby, ktorej sa odmietnutie týka, je nadriadený prokurátor povinný urýchlene preskúmať dôvodnosť odmietnutia. Tieto práva nemožno odoprieť obvinenému a obhajcovi a poškodenému po tom, čo boli upozornení na možnosť preštudovať spisy.

(3) Ten, kto má právo byť pri úkone prítomný, nemožno odoprieť nazretie do zápisnice o tomto úkone. Obvinenému a jeho obhajcovi nemožno odoprieť nazretie do uznesenia o vznesení obvinenia. V konaní pred súdom nemožno odoprieť nazretie do spisov prokurátorovi, obvinenému a jeho obhajcovi, poškodenému, zúčastnenej osobe a ich splnomocnencom.

(4) Práva štátnych orgánov nazerať do spisov podľa osobitného zákona nie sú ustanoveniami predchádzajúcich odsekov dotknuté.

(5) Pri povoľovaní nazerať do spisov je nevyhnutné urobiť také opatrenia, aby boli zachované utajované skutočnosti, obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, poštové tajomstvo alebo telekomunikačné tajomstvo. Ak by v súvislosti s nazretím do spisov hrozila obava z prieťahov konania, je v prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu oprávnený ustanoviť primeranú lehotu.

(6) Rovnaké práva ako orgán činný v trestnom konaní má aj sudca pre prípravné konanie, ak v čase konania v rámci svojej právomoci nakladá so spisom. Ak však sudca pre prípravné konanie v konaní o väzbe pred rozhodnutím o nej odmietne obvinenému alebo obhajcovi právo nazrieť do celého spisu, zároveň s odmietnutím tohto práva označí a umožní sprístupniť na nazretie obvinenému alebo jeho obhajcovi tie časti spisu, ktoré obsahujú skutočnosti alebo dôkazy, na ktoré sa podľa § 71 až 87 a § 339 pri rozhodovaní o väzbe prihliada.

§ 70 Poriadková pokuta

(1) Kto napriek predchádzajúcemu napomenutiu ruší konanie alebo kto sa voči súdu, prokurátorovi, alebo policajtovi správa zjavne urážlivo, alebo kto bez dostatočného ospravedlnenia neposlúchne príkaz, alebo nevyhovie výzve alebo predvolaniu podľa tohto zákona, toho môže sudca a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt potrestať poriadkovou pokutou do 1 650 eur; ak ide o právnickú osobu, až do 16 590 eur. Na možnosť uloženia poriadkovej pokuty musia byť dotknuté osoby vopred upozornené.

(2) Ak sa konania podľa odseku 1 dopustí prokurátor, obhajca alebo príslušník v služobnom pomere, môže sa jeho prejednanie prenechať príslušnému orgánu na disciplinárne konanie. Ak sa takého konania dopustí osoba, ktorá je vo väzbe alebo výkone trestu odňatia slobody, môže sa prenechať riaditeľovi ústavu na výkon väzby alebo ústavu na výkon trestu odňatia slobody na disciplinárne potrestanie. Príslušný orgán alebo riaditeľ je povinný o výsledku upovedomiť orgán činný v trestnom konaní alebo súd.

(3) Proti rozhodnutiu podľa odsekov 1 a 2 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

§ 71 Dôvody väzby

(1) Obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších iných konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,

a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

(2) Obvinený môže byť vzatý do väzby aj vtedy, ak je trestne stíhaný pre trestné činy terorizmu, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

(3) Ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak

a) je na úteku alebo sa skrýva, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, nezdržiava sa na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu, nepreberá zásielky alebo nerešpektuje príkazy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu, alebo inak vedome marí vykonávanie nariadených úkonov,

b) pôsobí na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak marí objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie,

c) pokračuje v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,

d) bol prepustený z väzby preto, že nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody a sú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú niektorý z dôvodov väzby podľa odseku 1,

e) je obvinený pre ďalší úmyselný trestný čin, ktorý mal byť spáchaný po prepustení z väzby, alebo

f) ide o väzbu podľa odseku 2.

§ 72 Rozhodnutie o väzbe

(1) Rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o

a) vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby; za rozhodnutie o nevzatí do väzby sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby,

b) prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby,

c) zmene dôvodov väzby obvineného,

d) návrhu na predĺženie lehoty väzby obvineného,

e) ponechaní obvineného vo väzbe, alebo predĺžení celkovej lehoty väzby v trestnom konaní,

f) prepustení zatknutého obvineného na slobodu; za takéto rozhodnutie sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby.

(2) Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera, ktoré preukazujú dôvodnosť trestného stíhania a konkrétne skutočnosti, ktoré zakladajú dôvod väzby podľa § 71; v odôvodnení sa súd vysporiada aj s tým, prečo nenahradil väzbu podľa § 80 alebo § 81. V prípade väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) výrok rozhodnutia o väzbe obsahuje aj označenie zákonného ustanovenia o lehote podľa § 76 ods. 8 alebo 9, odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie konkrétnych skutočností, ktoré zakladajú dôvodnú obavu, že obvinený bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo z ktorých je zrejmé, že tak obvinený už konal; tieto skutočnosti uvedie už aj prokurátor vo svojom návrhu.

(3) Konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

(4) Ak v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie nevyhovie návrhu prokurátora vziať obvineného do väzby, rozhodne o nevzatí do väzby uznesením, ktoré v plnom znení s odôvodnením a poučením uvedie v zápisnici o úkone; to platí aj pre rozhodnutie o väzbe, ak súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhoduje podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10. Prokurátor môže v prípravnom konaní vziať návrh na vzatie obvineného do väzby späť až do vyhlásenia uznesenia sudcu pre prípravné konanie, ktorým sa o tomto návrhu rozhoduje; sudca pre prípravné konanie uznesením vezme na vedomie späťvzatie návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby.

(5) K návrhu na vzatie obvineného do väzby, ako aj k ďalším návrhom prokurátora, na ktorých základe sa má v prípravnom konaní rozhodnúť o väzbe treba vždy pripojiť originál alebo orgánom činným v trestnom konaní overený rovnopis celého doposiaľ získaného spisového materiálu s očíslovanými listami a s prehľadom obsahu spisu. Predloženie spisu príslušnému orgánu nesmie byť prekážkou pre plynulé konanie vo veci.

(6) Sudca pre prípravné konanie alebo predseda senátu súdu, ktorý o návrhu alebo sťažnosti koná, môže v prípadoch zvlášť rozsiahleho spisového materiálu súhlasiť s predložením len príslušnej časti vyšetrovacieho spisu.

(7) Obvineného, ktorý bol vzatý do väzby alebo u ktorého bolo nariadené dodanie na ďalší výkon väzby, dodajú do miesta výkonu väzby príslušníci Policajného zboru, Vojenskej polície alebo ozbrojení príslušníci finančnej správy a v súdnom objekte aj príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže.

§ 73 Príkaz na zatknutie

(1) Ak je daný niektorý z dôvodov väzby a obvineného nemožno predvolať, predviesť alebo zadržať a zabezpečiť jeho prítomnosť na výsluchu alebo na inom úkone, vydá predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora príkaz, aby bol obvinený zatknutý.

(2) Príkaz na zatknutie musí popri údajoch zabezpečujúcich, že obvinený nebude zamenený s inou osobou, obsahovať opis skutku, pre ktorý je obvinený stíhaný, právnu kvalifikáciu tohto skutku a dôvody, pre ktoré sa príkaz na zatknutie vydáva.

(3) Zatknutie vykonávajú na podklade príkazu príslušníci Policajného zboru, Vojenskej polície a ozbrojení príslušníci finančnej správy, ktorí sú tiež povinní, ak je to na vykonanie príkazu potrebné, vypátrať pobyt obvineného. Ak sa pri zatknutí na mieste nachádza dieťa, orgán, ktorý obvineného na podklade príkazu zatýka, vykonáva zatknutie tak, aby sa pri zatknutí prihliadalo na záujem dieťaťa a najmä aby bol výkon zatknutia čo najviac šetrný pre dieťa a aby bol najmenšou ujmom pre dieťa.

(4) Orgán, ktorý obvineného na podklade príkazu zatkol, je povinný ho bezodkladne najneskôr však do 24 hodín, dodať súdu, ktorého sudca príkaz vydal. Ak sa tak nestane, musí byť obvinený prepustený na slobodu. Ak je na obvineného vydaných viac príkazov na zatknutie, orgán, ktorý obvineného zatkol, ho dodá súdu, ktorého sudca vydal príkaz v trestnom konaní o najťažšom trestnom čine. Ak sú trestné činy rovnako trestné, dodá ho súdu, ktorého sudca vydal príkaz skôr. Ostatné súdy o dodaní obvineného inému súdu upovedomí a zároveň upozorní súd, ktorému obvineného odovzdáva, na ďalší vydaný príkaz.

(5) Predseda senátu alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, ktorý prevzal zatknutého obvineného, musí do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od jeho prevzatia obvineného vypočuť a rozhodnúť o jeho vzatí do väzby alebo ho prepustiť na slobodu; pritom postupuje primerane podľa § 72 ods. 3. Ak nebolo uznesenie o vznesení obvinenia obvinenému v konaní doposiaľ oznámené, doručí mu rovnopis uznesenia sudca pre prípravné konanie pred výsluchom; doručenie sudcom pre prípravné konanie má rovnaké účinky ako oznámenie uznesenia orgánom, ktorý uznesenie o vznesení obvinenia vydal a sťažnosť proti nemu môže obvinený podať aj do zápisnice o výsluchu pred sudcom pre

prípravné konanie. Ak prokurátor nebol pri výsluchu prítomný, doručí mu sudca pre prípravné konanie zápisnicu o výsluchu obvineného.

(6) O väzbe zatknutého obvineného rozhoduje predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uznesením.

(7) Predseda senátu rozhodne o prepustení zatknutého obvineného na slobodu príkazom, ktorý musí byť vydaný písomne a musí byť primerane odôvodnený. V prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie rozhodne o prepustení zatknutého obvineného na slobodu z dôvodu uplynutia lehôt podľa odseku 5 príkazom, ktorý musí byť vydaný písomne a musí byť primerane odôvodnený; o prepustení zatknutého obvineného na slobodu z iných dôvodov rozhodne uznesením, ktoré v plnom znení s odôvodnením a poučením uvedie v zápisnici o úkone.

(8) Ak predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie nevezme obvineného, na ktorého je vydaný aj iný príkaz na zatknutie, do väzby, oznámi túto skutočnosť ihneď súdu, ktorého sudca vydal iný príkaz, a zabezpečí jeho bezodkladné dodanie tomuto súdu príslušníkmi Policajného zboru alebo Zboru väzenskej a justičnej stráže. Predseda senátu alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie tohto súdu postupuje podľa odseku 5 a nasl. od prevzatia obvineného.

(9) Ak predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie nevezme osobu, ktorá bola súdu odovzdaná podľa § 87a, do väzby, a ak nie je na túto osobu vydaný v inej veci príkaz na zatknutie, vráti túto osobu policajtovi, ktorý ju súdu odovzdal podľa § 87a.

§ 74 Upovedomenie o vzatí do väzby, prepustení z väzby alebo o úteku z väzby

(1) O vzatí do väzby súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie bez prieskumu vyrozumie rodinného príslušníka obvineného alebo inú osobu, ktorú obvinený označí, a jeho obhajcu; inú osobu, ktorú označí obvinený, možno vyrozumieť len vtedy, ak sa tým nezmarí účel väzby. O vzatí do väzby príslušníka ozbrojených síl alebo ozbrojeného zboru, alebo príslušníka v služobnom pomere treba upovedomiť aj jeho nadriadeného alebo služobný úrad. Ak je obvinený zaradený v evidencii nezamestnaných, treba o vzatí do väzby upovedomiť príslušný úrad, v ktorého evidencii sa nachádza. Ak neustanovuje inak vyhlásená medzinárodná zmluva, vyrozumie súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie o vzatí cudzinca do väzby tiež konzulárny úrad štátu, ktorého je cudzinec občanom alebo na ktorého území má trvalý pobyt.

(2) Orgán činný v trestnom konaní alebo súd vhodným spôsobom vyrozumie poškodeného alebo svedka v prípadoch podľa § 46 ods. 8 a 9 a § 139 o prepustení obvineného z väzby alebo o jeho úteku z väzby najneskôr v deň, v ktorý sa o tejto skutočnosti dozvedel.

§ 75 Upovedomenie ústavu na výkon väzby o väzbe

(1) Príslušný ústav na výkon väzby je potrebné ihneď vyrozumieť o

- a) vzatí obvineného do väzby,
- b) zmene dôvodov väzby,
- c) rozhodnutí o ponechaní obvineného vo väzbe,
- d) rozhodnutí o prepustení obvineného z väzby,

- e) právnej kvalifikácii trestných činov, pre ktorý je obvinený stíhaný, alebo o ich zmene,
 - f) mene, priezvisku a adrese obhajcu, ktorý obvineného zastupuje,
 - g) osobných údajoch spoluobvineného, ak sa nachádza vo väzbe,
 - h) postúpení veci inému orgánu činnému v trestnom konaní alebo inému súdu,
 - i) podaní obžaloby, podaní návrhu na schválenie dohody o vine a treste, späťvzatí obžaloby prokurátorom, právoplatnom rozhodnutí súdu o vrátení veci prokurátorovi na došetrenie a o odmietnutí obžaloby.
- (2) Vyrozumenie podľa odseku 1 vykoná prokurátor alebo súd, ktorý vedie konanie v čase, keď nastala skutočnosť, ktorú treba ústavu na výkon väzby oznámiť; vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie alebo odmietnutie obžaloby oznamuje súd, v konaní pred ktorým sa toto rozhodnutie stalo právoplatným.“.”.

***Odôvodnenie:** Navrhuje sa zachrániť spravodlivosť a právny štát v Slovenskej republike.*

11. V čl. II sa vypúšťajú body 2 až 21.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

***Odôvodnenie:** Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s predošlým bodom.*

12. V čl. II sa vypúšťa bod 43.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

***Odôvodnenie:** Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.*

13. V čl. II sa vypúšťa bod 57.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

***Odôvodnenie:** Navrhuje sa vypustiť predmetné ustanovenie ako nesystémové.*

14. V čl. II sa za bod 83 vkladá nový bod 84, ktorý znie:

„84. § 363 znie:

„§ 363

(1) Generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

(2) Ak sa týka rozhodnutie alebo konanie uvedené v odseku 1 viacerých osôb alebo skutkov, môže generálny prokurátor zrušiť len tú časť rozhodnutia alebo konania, ktorá sa týka niektorej z týchto osôb alebo skutkov.

(3) Generálny prokurátor v konaní podľa odseku 1 rozhodne uznesením, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok.“.”.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie: Cieľom návrhu zákona je podporiť obnovu dôvery v právny štát úpravou ustanovenia § 363 Trestného poriadku tak, aby jeho znenie zodpovedalo pôvodnému zmyslu tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý má v rukách generálny prokurátor Slovenskej republiky na odstránenie nezákonnosti v prípravnom konaní. Zároveň sa tým zlepši dodržiavanie zákazu negatívnych pokynov, ktoré sa neraz obchádzajú práve využitím § 363 Trestného poriadku.

15. Čl. IV sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

16. Čl. VI sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

17. Čl. VII sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

17. Čl. IX sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

18. Čl. XI sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

19. Čl. XIII sa vypúšťa.

Nasledujúce články sa primerane prečísľujú.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

Odôvodnenie: Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.

20. Čl. XV sa vypúšťa.

Nasledujúci článok sa primerane prečísľuje.

Vypustenie tohto článku sa premietne do článku upravujúceho účinnosť zákona.

***Oôôvodnenie:** Navrhuje sa vypustiť ustanovenia, ktorými sa ruší Úrad špeciálnej prokuratúry.*

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Richarda Vašečka k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

(ČPT 106)

Meno a priezvisko	Podpis
1. Richard Vašečka	
2. Lukáš Bužo	
3. ANŽKA ŠKOPDIA	
4. PETER PEČAL	
5. Anna Záhová	
6. SILVUS GALAB	
7. Viliam Tanko	
8. Rastislav Kráľ	
9. MAREK KRATČ	
10. Roman MILLNER	
11. Rado Jn	
12. MICHA ŠROG	
13. VERONIKA PETROVÁ	
14. GABOR GRENDEZ	
15. László Gello	
16. IGOR MATOUŠ	
17.	
18.	
19.	
20.	